

Monitor antisemitische incidenten in Nederland 2013

CIDI komt op voor het recht van Joden op een veilig leven - HIER en in Israel

Samenstelling: Guy Muller - Den Haag, maart 2014

CIDI - Centrum Informatie en Documentatie Israel

Postbus 11646 - 2502 AP Den Haag - 070-3646862 - www.cidi.nl - cidi@cidi.nl - [@cidi_nieuws](https://twitter.com/cidi_nieuws)

Samenvatting

- CIDI registreerde **147** antisemitische incidenten in 2013 tegen 114 in 2012
- Het totale aantal gemelde incidenten is gestegen met **33** incidenten
- Fysiek geweld en bedreiging daalden samen van 6 naar 4 incidenten
- Scheldpartijen en lastigvallen op straat zijn ten opzichte van 2012 met **50% gestegen**, dit aantal incidenten steeg van 14 in 2012, naar **21** incidenten in 2013.
- Incidenten met bekenden (buren, collega's, medeleerlingen) stegen van 16 incidenten in 2012 naar **27** in 2013. De stijging in de categorieën werk (+5) en school (+6) verklaart de toename.
- Alle soorten 'Real Life'-incidenten samen stegen van 35 in 2012 naar **42** in 2013.
- Schriftelijke uitingen zijn ten opzichte van 2012 met ruim **30% gestegen** van 44 uitlatingen in 2012 naar **60** uitlatingen in 2013. Deze stijging is deels veroorzaakt door de stijging in gemelde uitingen op Twitter.
- Het aantal vernielingen en bekladdingen van zowel Joodse als overige doelen is **afgenomen** van 14 incidenten in 2012 naar **10** in 2013.
- Het aantal incidenten in de categorie sport nam dit jaar af van 13 in 2012 naar 6 incidenten in 2013.

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inleiding.....	4
Betrouwbaarheid, validiteit en onderrapportage.....	4
Onderzoeken.....	5
Opvallende kwesties	7
Nederland.....	7
Buitenland.....	9
1. Incidenten naar invloedsfeer.....	10
Tabel: Alle incidenten naar type.....	10
1 Real Life incidenten.....	11
1.1 Real Life incidenten: geweld.....	11
1.2 Real Life incidenten: bedreiging.....	12
1.3 Real Life incidenten: vandalisme.....	12
1.4 Real Life incidenten: schelden.....	13
2 Incidenten in de directe omgeving.....	17
2.1 Incidenten in de directe omgeving: burens en buurtbewoners.....	17
2.2 Incidenten in de directe omgeving: scholen.....	18
2.3 Incidenten in de directe omgeving: werk.....	20
3 Schriftelijke uitingen.....	22
3.1 Schriftelijke uitingen: brieven, faxen, stickers en flyers.....	22
3.2 Schriftelijke uitingen: digitaal	23
3.3 Schriftelijke uitingen: twitter	26
4 Het maatschappelijk domein	30
4.1 Het maatschappelijk domein: sport	31
4.2 Het maatschappelijk domein: demonstraties.....	32
4.3 Het maatschappelijk domein: extreemrechts:	32
4.4 Het maatschappelijk domein: media.....	33
4.5 Het maatschappelijk domein: kunst en cultuur.....	35
Internet	36
2. Politie en Justitie	37
3. Aanbevelingen	39
Politie en Justitie	39
Internet	40
Dialoog.....	41
Educatie	39
Bijlagen	42
BIJLAGE I: Definitie en uitgangspunten antisemitisme.....	42
BIJLAGE II: De incidenten in cijfers en tabellen	44
Tabel 1: Aantal incidenten naar soort, per invloedsfeer.....	44
Tabel 2: Alle incidenten naar type.....	45

Inleiding

CIDI publiceert sinds 1983 jaarlijks een overzicht van antisemitische incidenten in Nederland. In dit rapport wordt antisemitisme gedefinieerd als: *Joden anders behandelen dan andere mensen, en vooral je vijandig opstellen jegens Joden op grond van vooroordelen*. Antisemitische incidenten betreffen gebeurtenissen ingegeven door een vooroordeel of haat ten opzichte van de Joodse identiteit van het slachtoffer. In het geval van 'hatespeech', dus mondelinge of schriftelijke uitingen tegen Joden, is de vraag of er daadwerkelijk iets beledigends wordt gezegd over Joden, het voornaamste criterium om te onderscheiden of iets antisemitisch is. 'Pure' Israelkritiek, hoe rabiaat ook, valt daar niet onder zolang niet óók iets beledigends wordt gezegd over Joden of Israeli's als bevolkingsgroep.

Deze monitor hanteert een doorzichtig en consistent registratiesysteem en geeft daardoor een overzicht van de ontwikkelingen van het antisemitisme in Nederland door de jaren heen. De rapportage is niet alleen belangrijk om aan te geven in hoeverre het aantal incidenten is toe- dan wel afgenomen, maar maakt ook verschuivingen binnen bepaalde categorieën incidenten inzichtelijk. Daarnaast is de rapportage belangrijk omdat specifieke beleidsaanbevelingen worden gedaan.

De gerapporteerde incidenten zijn gemeld bij CIDI of bij andere antidiscriminatiebureaus. Bij meldingen van antidiscriminatiebureaus worden doublures zorgvuldig voorkomen. Ook hierbij hanteert CIDI zijn eigen definitie van antisemitisme en telt elk incident slechts eenmaal, ongeacht het aantal meldingen hierover. Bij twijfel worden incidenten niet opgenomen in de monitor.

In 2013 heeft CIDI 147 Incidenten geregistreerd. Dat zijn er 33 meer dan in 2012 toen er 114 antisemitische incidenten door CIDI werden geteld. Het aantal incidenten is voor het eerst sinds 2009 fors toegenomen.

In eerdere jaren bleek een positief verband te bestaan tussen significante (in tijd gemeten) Israelische acties en een toename van het aantal incidenten. Dit jaar nam het aantal incidenten toe, zonder dat er sprake was van één of meerdere actie(s). Israelische acties kunnen daarom niet de verklaring zijn voor deze stijging. Dit sluit overigens niet uit dat antisemitisme vermomd als Israelkritiek, of Israelkritiek die is overgeslagen in antisemitisme, kan hebben bijgedragen aan de toename.

BETROUWBAARHEID, VALIDITEIT EN ONDERRAPPORTAGE

Dat lang niet alle door haat ingegeven incidenten worden gemeld, blijkt uit meerdere onderzoeken. Uit het onderzoek uitgevoerd door Sociaal Cultureel Planbureau 'Ervaren discriminatie in Nederland' (2014)¹ blijkt dat slechts één op de acht personen die discriminatie ervaart hiervan melding doet. In bovenstaand onderzoek is een ruime definitie gehanteerd van melden: niet alleen meldingen bij politie en antidiscriminatiebureaus worden meegeteld, maar ook meldingen bij vrienden en/of familie.

Deze lage meldingsbereidheid wordt ook herkend door de politie: "Mensen die worden gediscrimineerd zijn niet snel geneigd dit te melden en/of weten niet goed waar zij discriminatie kunnen melden."² Slechts een beperkt aantal discriminatie-incidenten wordt gemeld; er is geen reden om aan te nemen dat dit bij antisemitische incidenten anders is.

CIDI hoort ook over deze 'meldingsmoeheid' uit de Joodse gemeenschap. Het is echter zeer lastig na te gaan welk percentage van de antisemitische incidenten niet bij CIDI of een andere instantie wordt gemeld en of het percentage niet-melders door de jaren heen gelijk blijft, of jaarlijks verandert.

Een man hoort dat twee herkenbaar Joodse personen die op sjabbat samen naar huis liepen, op straat zijn uitgescholden. Hij vraagt beide personen naar het incident. Eén persoon

¹ (Andriessen, Fernee en Wittebrood) 2004: P60

² (Tierolf, Hermens en Drost) 2013: P6

bevestigt wat er is gebeurd. De ander, die niet slechthorend is, zegt niets te hebben gehoord.

Meldingsmoeheid wordt mogelijk veroorzaakt door het feit dat een klein groepje 'herkenbaar Joodse mensen' verreweg de meeste incidenten over zich heen krijgt. Ze ervaren zelden dat aangiftes bij de politie resultaat hebben.

Meldingsmoeheid en lage meldingsbereidheid verhullen het werkelijk aantal incidenten. Hierdoor geeft het aantal getelde antisemitische incidenten een onvolledig beeld.

In 2000 registreerde CIDI 57³ antisemitische incidenten, ten opzichte van 147 in 2013. Dit kan duiden op verschillende zaken:

Ten eerste is CIDI in samenwerking met Stichting Bij leven en Welzijn een meldcampagne begonnen. De campagne, die in september startte, tracht de meldingsbereidheid te vergroten door te herinneren aan de mogelijkheid en het belang van melden. De actie behelst onder meer een artikel in het Nieuw Israelietisch Weekblad, advertenties, en de verspreiding van flyers door heel het land, inclusief bijna alle synagogen in Amsterdam en Amstelveen. Op de door CIDI beschikbaar gestelde website www.antisemitisme.nl kunnen incidenten rechtstreeks worden gemeld. Mogelijk komen er ook meer meldingen naarmate de CIDI-monitor en de mogelijkheid incidenten te melden bij CIDI bekender wordt. Dit verklaart echter niet een substantiële stijging van het ene jaar op het andere.

Anderzijds worden sommige categorieën incidenten nu niet meer geteld, terwijl dit voorheen wel gebeurde. Een voorbeeld hiervan zijn de 'losse hakenkruizen', nazistische symbolen die zonder verwijzing naar Joden zijn geplaatst. Hierdoor daalt het aantal getelde incidenten.

Voor een goed begrip van de cijfers in deze Monitor is het van belang te vermelden dat het aantal incidenten niet gelijk is aan het aantal gebeurtenissen. Eén incident kan bestaan uit meerdere voorvallen tegen één persoon: al deze gebeurtenissen samen telt CIDI als één incident.

Ook alle uitingen door één persoon tegen meerdere personen tegelijk (bijvoorbeeld via antisemitische haatmails of -tweets) worden als één incident geteld.

Een voordeel van deze manier van tellen is, dat één 'veelmailer' niet in zijn eentje het aantal antisemitische incidenten in een jaar omhoog kan jagen.

Een nadeel is echter dat alle antisemitische voorvallen waarmee één persoon in een jaar wordt geconfronteerd, altijd slechts als één incident worden geteld - of dat er nu 3 of 30 zijn. Het is daardoor mogelijk dat het aantal gebeurtenissen tegen deze persoon in een bepaald jaar sterk stijgt en dat hierdoor zijn gevoel van onveiligheid (terecht) stijgt, maar dat dit niet valt af te meten aan een toename van het aantal incidenten.

Deze vorm van tellen hanteert CIDI overigens al sinds het aantal antisemitische incidenten wordt bijgehouden, en kan dus geen verklaring zijn voor een stijging of daling van het aantal incidenten. Daarnaast ontvangt CIDI jaarlijks een aantal meldingen over zaken die op de grens van wel/niet antisemitisch vallen of waarover onvoldoende informatie bekend is. ***Bij twijfel over het 'antisemitische gehalte' van een incident wordt het niet opgenomen in de monitor***, zoals deze mail gericht aan een politicus: Nu lijkt de [naam politieke partij] ook al de joden hun kont, brrr, eerst mijn lidmaatschap nu ook mijn stem. Ook dit gebeurt al sinds CIDI het aantal antisemitische incidenten bijhoudt en kan dus geen verklaring zijn voor een toename of afname van het aantal incidenten. Uit dit alles moge duidelijk zijn dat de cijfers in deze monitor geen statistisch betrouwbaar beeld kunnen geven van het werkelijke aantal antisemitische incidenten in Nederland in 2013. Zij kunnen wel dienen als een waardevolle graadmeter voor trends, en aanwijzingen bieden voor de ontwikkelingen.

ONDERZOEKEN

Dit jaar zijn er verschillende onderzoeken gepubliceerd die cijfers gaven over antisemitisme. Vier daarvan zijn van belang vanwege hun bevindingen, vanwege de media-aandacht die zij genereerden, of omdat zij zijn uitgevoerd op verzoek van een ministerie.

³ dit is slechts een gedeeltelijke telling, waarin sommige categorieën incidenten buiten beschouwing bleven.

Anne Frank Stichting en Panteia

'Antisemitisme in het voortgezet onderwijs' is een onderzoek uitgevoerd door Panteia in opdracht van de Anne Frank Stichting en gepubliceerd in juli 2013. De hoofdvraag van het onderzoek is: Wat is de omvang en aard van antisemitische voorvallen in het voortgezet onderwijs en welke achtergrondkenmerken zijn van toepassing? Om deze vraag te beantwoorden lieten de onderzoekers in totaal 937 docenten een enquête invullen.

De belangrijkste bevinding is dat het uitschelden van willekeurige medeleerlingen voor 'Jood' verreweg het meeste voorkomt. Door autochtone ouders gebeurde dit het vaakst in het kader van voetbal, bij allochtone ouders ging dit het vaakst over het Midden-Oosten.

Volgens de docenten waren de ouders in 2 van de 3 gevallen autochtoon. Afgezet tegen de onderwijspopulatie zijn echter ouders met een Marokkaanse en Turkse achtergrond oververtegenwoordigd.

Dit onderzoek heeft geen antwoord gegeven op de gestelde vraag, doordat de doelgroep niet direct is ondervraagd; er zijn leraren ondervraagd over het aantal door hen waargenomen incidenten en geen leerlingen. Daardoor ook kon slechts worden gevraagd naar waargenomen incidenten en niet naar vooroordelen. Bovendien is niet gecontroleerd welke vooroordelen over Joden docenten er eventueel zelf op nahouden en in hoeverre zij in staat zijn om antisemitische incidenten als zodanig te herkennen.

Dat leraren, ook op de basisschool, niet altijd goed zijn voorgelicht blijkt uit één van de meldingen van dit jaar. Op een Amstelveense basisschool hoort een leerling de leraar zeggen dat Hitler Joods is. Niet alleen is dit feitelijk incorrect, het draagt ook bij aan de gedachte dat Joden de Holocaust hebben uitgevoerd en hiervoor (mede) verantwoordelijk zijn. Het incident is niet in de monitor geteld.

Fundamental Rights Agency

De Fundamental Rights Agency, de Europese discriminatiewaakhond, presenteerde op 26 november 2013 in het Europees Parlement de resultaten van een groot onderzoek naar ervaringen van Joden met discriminatie en door haat ingegeven misdaden. Het onderzoek werd in 2012 uitgevoerd in acht Europese landen. 5,847 personen die zichzelf als 'Joods' beschouwen vulden online een enquête in. 90% van alle Europese Joden woont in één van deze acht landen. Nederland is niet meegenomen in het onderzoek.

Het onderzoek toont aan dat antisemitisme grootschalig ervaren wordt in Europa. Drie kwart van de respondenten vindt dat antisemitisme in de afgelopen vijf jaar is toegenomen, vooral online.

Een kwart van de respondenten geeft aan in het afgelopen jaar een incident te hebben meegemaakt waarbij iemand werd uitgescholden of verbaal geïntimideerd omdat hij Joods was. In de meeste gevallen betrof dit directe belediging. 4% is fysiek mishandeld of bedreigd.

27% van de ondervraagden zei bepaalde plekken te mijden uit een gevoel van onveiligheid en 23% bezoekt om veiligheidsredenen geen Joodse evenementen. De kans op antisemitische discriminatie is volgens de meeste respondenten (11%) het grootst op de werkplek.

Ten slotte is ook Holocaustontkenning wijd verspreid. 57% van de ondervraagden heeft zien of horen beweren dat de Holocaust een mythe was of werd overdreven.

64% van de respondenten zegt in het afgelopen jaar een incident te hebben meegemaakt met fysiek geweld of bedreiging met geweld, maar geen aangifte te hebben gedaan bij de politie of andere organisatie.

Uit dit rapport wordt duidelijk dat het merendeel van de Joodse Europeanen antisemitisme ervaren en het idee hebben dat het antisemitisme toeneemt. Een groot deel rapporteert antisemitische incidenten niet. Er is geen reden om aan te nemen dat soortgelijke uitkomsten in Nederland significant anders zouden zijn.

Dit onderzoek gaat echter over 'ervaren antisemitisme' en niet over incidenten. Subjectiviteit speelt een rol en hoeveel incidenten werkelijk zijn voorgekomen is niet duidelijk. Daarnaast was de

steekproef voor de enquête, volgens FRA, een niet aselechte steekproef en voldeed hij niet aan de statistische criteria voor representativiteit.

Sociaal Cultureel Planbureau

Ook het onderzoek 'Ervaren discriminatie in Nederland' beschrijft de situatie in Nederland met betrekking tot ervaren discriminatie anno 2013. Het is uitgevoerd door het Sociaal en Cultureel Planbureau en het rapport verscheen in januari 2014. 12.552 mensen hebben een vragenlijst ingevuld over concrete voorvallen.

De bevindingen zeggen niets over de situatie van Joden in Nederland, omdat de kwaliteit van de data over Joden volgens de onderzoekers onvoldoende betrouwbaar is. De 'Joodse' respondenten hadden relatief vaker het Christelijke geloof dan het Joodse. Ook bij een controle op het hebben van een 'Joodse moeder' (de Joods-religieuze definitie van Joods zijn) bleek 1 op de 5 Christelijk. Ook bij dit onderzoek bleek onderrapportage van discriminatie. Slechts één op de acht ervaringen wordt gemeld bij politie, een discriminatiebureau, overige instantie of bij familie of vrienden.

'Jong in Antwerpen en Gent'

In België is vorig jaar een breed⁴ onderzoek gepubliceerd naar het leven van de jeugd in Antwerpen en Gent. In totaal zijn in 2012 3.867 leerlingen bevraagd uit Antwerpen en Gent. Het onderzoek vond niet alleen per post plaats maar ook op scholen. Hierdoor werden jongeren uit sociaal zwakkere milieus en migrantenjongeren beter bereikt.

Niet-moslims bleken het vaker (38% - 58%) eens met positieve uitspraken over Joden, dan moslims (26% - 36%). Moslimjongeren waren het vaker (45% - 51%) eens met negatieve uitspraken over Joden; in vergelijking met niet-moslims (10% - 18%).

Het toeschrijven van algemene eigenschappen van een groep aan individuen uit die groep, het veralgemeniseren, is een duidelijk kenmerk van het denken in vooroordelen. 12% van de niet-moslims veralgemeent het idee van 'terrorisme in naam van de islam' tot 'alle moslims zijn mogelijke terroristen', terwijl 68% dit idee verwerpt. 51% van de moslimjongeren veralgemeeniseert een oordeel over het beleid van Israël naar 'Joden zetten aan tot oorlog en geven andere de schuld ervan', terwijl slechts een kwart de stelling afwijst.

Van alle onderzochte factoren, waaronder leeftijd, opleiding van de ouders, etc., bleek traditioneel conservatisme de enige onderscheidende factor. Bij moslims gold: hoe conservatiever, hoe antisemitischer, bij christelijke jongeren: hoe conservatiever, hoe minder antisemitisch.

Na deze onderzoeken ontbreekt nog steeds informatie uit de eerste hand over vooroordelen onder Nederlandse scholieren. De resultaten van ervaringsonderzoeken zijn per definitie te subjectief. Het 'indirecte' onderzoek in opdracht van de Anne Frank Stichting zegt niets over vooroordelen onder jonge Nederlanders. Het Belgisch onderzoek brengt naar onze mening de omvang van het probleem het beste in beeld, maar zegt het niets over de situatie in Nederland. CIDI heeft bij herhaling gepleit voor een periodiek te herhalen onderzoek naar Belgisch model. Dat zou informatie geven over de toe- of afname van antisemitische denkbeelden en is daarom bruikbaar om de effectiviteit van beleid te toetsen.

OPVALLENDE KWESTIES

Nederland

Antisemitische uitingen in de media zijn dit jaar vaker dan voorgaande jaren gemeld bij CIDI. In sommige gevallen rapporteerden de media slechts de uiting, maar er waren ook bekende

⁴ De volgende onderwerpen kwamen aan bod: socio-demografische kenmerken van de onderzoekspopulatie, schoolwelbevinden, academische motivatie en waardering voor school toekomstperspectief, welbevinden, verenigingsleven, verschillen in etnische vooroordelen, houding jegens moslims en Joden, sociale afstanden tussen verschillende culturen, homofobie en genderongelijkheid, overlast, delinquentie en vriendschapsrelaties, en de aantrekkelijkheid van geweld.

Nederlanders die negatieve vooroordelen uitten over Joden. In één geval ging het om een televisieprogramma dat negatieve ideeën over Joden ventileerde.

MEDIA

Het voorval dat mogelijk de meeste invloed heeft gehad op zowel de samenleving als de politiek is een uitzending van het NTR-programma Onbevoegd Gezag, waarin buurtwerker Mehmet Sahin spreekt met vier Turks-Nederlandse jongens over Anne Frank. Zij zeggen onder meer: "Ik haat Joden. Klaar. Die gedachte kun je niet bij me wegnemen." En: "Wat Hitler met de Joden heeft gedaan, daar ben ik wel mee tevreden." Over deze uitspraken zijn Kamervragen gesteld en er is een spoeddebat over aangevraagd.

De uitzending toont volgens CIDI duidelijk aan dat ten minste één van de jongens over historische kennis over de Holocaust beschikt. Daarom is het van belang dat Holocausteducatie niet alleen historische kennis bijbrengt, maar ook empathie.

Na dit incident namen de ministeries van SZW en van OCW het initiatief tot een serie ronde tafelgesprekken met betrokkenen over het terugdringen van antisemitisme onder jongeren. Het eerste gesprek vond plaats in juni. Er wordt besloten om een driesporen-aanpak in te zetten: educatie, opvoeding (ouders en rolmodellen), en onderzoek.

Het tweede Ronde Tafelgesprek vindt plaats in november. Tijdens deze bijeenkomst presenteren de deelnemers bestaande programma's en initiatieven ter vermindering van discriminatie en antisemitisme.

Daarnaast roept CIDI minister Bussemaker (OC&W) op, zowel direct na de uitspraken van de Arnhemse jongeren in februari als tijdens de ronde tafelgesprekken, landelijk onderzoek te doen naar (antisemitische) vooroordelen onder middelbare scholieren, met als voorbeeld het wetenschappelijk Belgisch onderzoek 'Jong in Antwerpen en Gent' (2013)⁵. (Zie ook Onderzoeken en Aanbevelingen). CIDI doet nu, met het uitbrengen van deze Monitor Antisemitische Incidenten, die oproep opnieuw, maar ditmaal samen met het Inspraak Orgaan Turken, en samen trekken we het verzoek breder, om vooroordelen ten opzichte van niet alleen Joden, maar meerdere minderheidsgroeperingen te onderzoeken. Deze gezamenlijke oproep is een direct gevolg van de rondetafelgesprekken naar aanleiding van de uitlatingen van de Arnhemse jongeren.

NAZISPULLEN

Handel in nazispullen op internet is populair. CIDI ontvangt in 2013 een melding dat op de tweedehands site Marktplaats op grote schaal handel gaande is in naziprodukten. De verkoop van producten die het nazi-gedachtegoed uitdragen is in Nederland verboden (voor voorwerpen die dat niet doen zoals documentaires, postzegels en munten geldt dit overigens niet).

Op Marktplaats werden echter dagelijks tientallen, zo niet honderden nazispullen aangeboden, zoals de dolk hiernaast, zowel 'originelen' als replica's.

Soms is daarop een nazisymbool afgeplakt om te voldoen aan de censuur van Marktplaats, zoals een verkoper schreef. Uit onderzoek van CIDI op 19 november blijkt dat de zoekterm 'Nazi' op Marktplaats 491 aanbiedingen oplevert, 'Hitler' 924 en 'Hitlerjugend' 117. In een televisieuitzending hierover van het consumentenprogramma Kassa roept CIDI-directeur Esther Voet Marktplaats op tot een gesprek hierover. In december 2013 vindt dit gesprek plaats. Marktplaats past de regels aan: zichtbare en afgeplakte nazisymbolen mogen niet meer worden geplaatst en bestaande aanbiedingen worden verwijderd.

⁵ (Vettenburg, Elchardus en Put)

CIDI ontvangt nog steeds meldingen over de verkoop van deze artikelen op Marktplaats. Dit komt omdat Marktplaats niet alle producten vooraf kan controleren, aangezien er dagelijks ongeveer één miljoen producten worden aangeboden. Na melding via de 'tipknop' op de site worden zij nu echter goed verwijderd. Deze knop wordt op verzoek van CIDI aangepast om duidelijker te maken dat hiermee illegale zaken kunnen worden gemeld.

Buitenland

Er zijn nog geen cijfers over 2013 bekend van de Franse antisemitismewaakhond SPCJ, het Engelse Community Security Trust en het Belgische Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Bestrijding Racisme. Daarom wordt hier een algemeen beeld geschetst van de situatie in Europa in 2013⁶.

EXTREEMRECHTSE PARTIJEN

Griekenland

Partijleider Nikolaos Michaloliakos van de neonazistische partij de Gouden Dageraad, ontkent het bestaan van de gaskamers en ovens in vernietigingskampen. Eerder las een woordvoerder van de partij in het parlement voor uit de antisemitische Protocollen van de Wijzen van Zion. Eind 2013 wordt Michaloliakos met verschillende partijgenoten gearresteerd op verdenking van moord op een antifascistische rapper. Begin 2014 beschuldigt Theodoros Karypidis van de linkse partij Syriza de Griekse premier Antonis Samaras ervan leiding te geven aan een Joodse samenzwering: "Een nieuwe chanoeka tegen te Grieken". Karypidis is hierom door zijn partij van de kandidatenlijst geschrapt. Syriza heeft 71 van de 300 zetels in het Griekse parlement. De partij is daarmee de grootste oppositiepartij en de tweede partij van Griekenland.

Oekraïne

In Oekraïne heeft de extreemrechtse en antisemitische partij Svoboda ('vrijheid') 10% van de zetels in het parlement. De partij organiseert fakkelmarsen waarin ze de nazicollaborateurs uit WO II eren. Door de recente ontwikkelingen in Oekraïne, waaronder het afzetten van de huidige president, is niet duidelijk wat de rol van Svoboda zal zijn. Deze partij is tegen samenwerking met het buitenland, zowel met Rusland als met Europa.

Hongarije

In Hongarije zit de radicale en antisemitische partij Jobbik nog steeds in het Hongaarse parlement met 43 van de 386 zetels. Het is de op een na grootste oppositiepartij. Vorig jaar stelde de leider van de partij voor een lijst te maken van prominente Joden, om 'de nationale veiligheid van Hongarije te beschermen'. Dit jaar organiseerde het World Jewish Congress (WJC) de jaarlijkse vergadering in Budapest om aandacht te vragen voor het opkomende rechtsextremisme. Jobbik demonstreerde hiertegen. Partijvoorzitter Gabor Vona zei hierbij: "De Israelische veroveraars, deze investeerders, moeten naar een ander land uitkijken, want Hongarije is niet te koop." Enkele honderden betogers namen deel aan de actie.

De Hongaarse regering van Victor Orban bekroonde personen met antisemitische denkbeelden. Zo kreeg Ferenc Szaniszló, die antisemitische complottheorieën verspreidde op TV en Roma 'mensapen' noemde, de Tancsics-prijs, de hoogste nationale onderscheiding voor journalisten.

Europese Unie

De Hongaarse Jobbik (zie boven) heeft 2 zetels in het Europese parlement. Jean Marie Le Pen, ooit veroordeeld wegens antisemitisme en Holocaustontkenning, vertegenwoordigt er het Franse Front National. De PVV wil in het Europees Parlement met het Front National een blok vormen, mogelijk met de FPÖ en Vlaams Belang.

⁶ Tijdens het maken van dit rapport zijn de Franse cijfers over antisemitisme door SPCJ gepubliceerd. In Frankrijk is het totaal aantal incidenten waar aangifte bij de politie van is gedaan met een derde gedaald van 614 incidenten in 2012 naar 423 in 2013. Een kwart van de meldingen betreft 'Real Life' incidenten.

1. Incidenten naar invloedssfeer

In dit overzicht van antisemitische uitingen in Nederland in 2013 is ter wille van de vergelijkbaarheid dezelfde rubricering van incidenten aangehouden als in voorgaande jaren en als in veel andere Europese landen, al zijn ook andere indelingen denkbaar. Om meer inzicht te krijgen in de ontwikkeling van verschillende soorten incidenten, zijn de categorieën incidenten hieronder gegroepeerd naar de domeinen waarin zij het leven van de melders beïnvloeden:

- Real life - fysieke, vaak onverwachte en soms gewelddadige confrontaties met onbekenden;
 - Incidenten in de directe omgeving - confrontaties met burens of buurtgenoten, collega's op het werk of medeleerlingen op school;
 - Schriftelijk - gescheld op afstand en meestal anoniem via brieven of digitale boodschappen; en tenslotte
 - Incidenten in het Maatschappelijk domein, die minder gericht zijn maar meer mensen treffen.
- Incidenten op internet registreert CIDI niet, daar zijn andere instanties voor. Zie voor cijfers en voor een bespreking het hoofdstuk Internet.

Trends in het aantal incidenten in deze verschillende domeinen kunnen zich op verschillende manieren ontwikkelen: soms stijgt het totale aantal incidenten, maar dalen de incidenten in een bepaald domein of omgekeerd. Figuur 1 brengt deze ontwikkelingen in beeld. (Incidenten die zijn gerubriceerd als 'overig' zijn hier uiteraard buiten beschouwing gelaten, waardoor de totalen per jaar soms een kleine afwijking vertonen met de totalen in de tabellen in de Bijlagen.)

Tabel: Alle incidenten naar type

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Geweld	2	4	4	1	4	3
Bedreiging	3	6	1	3	2	1
Vernieling synagoge, begraafplaats, monument	0	6	2	3	1	2
Bekladding synagoge, begraafplaats, monument	2	3	5	6	3	4
Overige vernielingen/bekladdingen	7	16	10	13	10	4
Schelden	17	20	9	28	14	21
Telefoon	2	6	3	1	1	3
Brieven, faxen, pamfletten, stickers	8	10	7	4	3	3
E-mails, tweets	30	50	47	18	41	57
Burens/buurt	3	9	10	11	8	8
School	8	9	7	5 ⁷	5	11
Werk	5	1	6	8	3	8
Sport	6	8	3	5	13	6
Media	7	7	7	3	4	9
Demonstraties	0	7	0	0	1	1
<u>Extreemrechts - Hitlergroet, nazisymbolen</u>	5					3
Kunst en cultuur	2	2	3	5	1	3
Muziek	0	0	0	0	0	0
Overig	1	3	0	-	0	0
TOTAAL	108	167	124	113	114	147

⁷ In feite 6; 1 serieuze bedreiging op een school geteld bij 'bedreigingen'

1 Real Life incidenten

Real Life incidenten zijn gevallen waarbij een directe confrontatie tussen dader en slachtoffer plaatsvindt. In deze categorie vallen geweld, bedreiging met geweld, schelden en telefonische bedreiging. Daarnaast vallen ook bekladdingen en vernielingen in deze categorie, omdat het slachtoffer daarbij geconfronteerd wordt met een antisemitische uiting.

1.1 Real Life incidenten: geweld

Als **fysiek geweld** zijn alleen incidenten geteld met gericht geweld tegen personen of instellingen, die lichamelijk letsel tot gevolg konden hebben of hadden. In 2011 was het aantal incidenten met geweld omlaag naar één incident (van 4 in 2010). In 2012 steeg het aantal incidenten met geweld terug naar 4. Dit jaar werden er 3 geweldsincidenten gemeld, één minder dan vorig jaar.

11 september 2012, gemeld 28 januari 2013

Melder rijdt in Delft in een scootmobiel in de omgeving van zijn appartement. Een automobilist rijdt met zijn auto tegen het voertuig van melder. Vervolgens stapt de dader uit, roept: "Ik ben Irakees, ik haat Joden", en probeert melder met scootmobiel en al omver te duwen. Melder heeft het incident gemeld bij de politie. Het is onduidelijk waarom de dader melder heeft aangereden.

7 juni

Meldster is de dochter van een bewoonster van een Rotterdams bejaardenhuis. Moeder van meldster deelt dagelijks de Metro uit aan de bewoners. In verband met haar gezondheid is ze hiermee gestopt. Een andere bewoner heeft haar taak overgenomen, maar deze bewoner vraagt geld voor de gratis krant. Mevrouw spreekt de nieuwe uitdeler hierop aan. Dader reageert door te zeggen: "Adolf Hitler is mijn vriend." Daarna maakt hij een Hitlergroet naar de vrouw, die een zichtbare davidster draagt.

Op 7 juni komen beiden elkaar weer tegen en zegt de dader tegen vrouw: "Ze zijn je vergeten te vergassen." Dan pakt hij haar bij haar ketting met davidster en probeert haar lichamelijk letsel toe te brengen. Hij bijt haar ook. Van het incident is een melding gemaakt bij de politie. Meneer heeft gezegd dat hij het niet meer zal doen en excuses gemaakt aan de wijkagent; niet aan de vrouw in kwestie.

CIDI heeft geadviseerd aangifte tegen de man te doen. Hoewel er getuigen zijn van het incident, ziet het slachtoffer om gezondheidsredenen af van aangifte.

Heel 2013

Melder is verwikkeld in een burenruzie in Amsterdam-IJburg. Aanleiding van de ruzie is onduidelijk. Dader heeft melder tot tweemaal toe geprobeerd te schoppen, met een steen bedreigd, is met een auto op het huis van het slachtoffer ingereden en heeft volgens melder onder meer gezegd dat melders leven onmogelijk gemaakt gaat worden. Daarnaast is melder uitgescholden voor kk-Jood en kut-Israeli. De vrouw van dader filmt de acties van haar man. De man stookt de buurt tegen melder op. Het zoontje van melder is hier ook de dupe van en mag niet meespelen met de kinderen uit de buurt. De dader heeft in het bijzijn van de politie toegegeven met opzet op het huis te zijn ingereden en de politie heeft gehoord dat de dader zei: "We zullen jullie leven onmogelijk maken." Vooralsnog lijkt de politie de zaak niet serieus te nemen en bestempelt het als een ordinaire burenruzie. Aangifte van melder door de politie is in eerste instantie niet opgenomen. Het is onduidelijk of dat inmiddels wel is gebeurd. Omdat er sprake is van poging tot geweld is dit incident in de categorie 'geweld' geplaatst en niet bij 'buren'.

1.2 Real Life incidenten: bedreiging

In de categorie **Bedreiging met geweld** werd **1** gerichte bedreiging gemeld in 2013, tegen **2** in 2012.

2 mei

Een oudere, niet direct als zodanig herkenbare Joodse man en Holocaustoverlevende wordt in Rijssen uitgescholden en lastig gevallen door enkele jongeren. Een groepje jongens stapt op hem af en bedreigt de man. De jongens doen stereotype uitingen over Joden en de man krijgt een klap in het gezicht. Hij raakt niet gewond. Hij is de enige Joodse overlevende van zijn familie. Man is enorm geschrokken door het incident.

1.3 Real Life incidenten: vandalisme

Andere 'Real Life' incidenten betreffen de categorieën vernieling en bekladding. Bij **Vernieling en bekladding van Joodse doelen** gaat het om fysieke, maar niet levensbedreigende aanvallen op Joodse gebouwen, monumenten en begraafplaatsen. In 2013 kwam dit 6 keer voor, tegen 4 in 2012.

VERNIELING JOODSE DOELEN

28 maart

Melding bij CIDI. Twee leerlingen blazen in de Hollandsche Schouwburg in Amsterdam de eeuwige vlam uit. Op Facebook scheppen de leerlingen van het IJburg College op over hun daad. Eén van de meisjes schreef: Bij de hollandsche schouwburg ding, hadden ik en Jeanine die vlam uitgeblazen, haha Laura werd gek. Haar vriendin reageert vervolgens: Ze doet kanker leip. Ze mag echt opdonderen. Morgen gaat ze echt zien.

16 april

In de periode van 15 t/m 20 april zijn, volgens melder, op de Ashkenazisch Joodse Begraafplaats in Middelburg een aantal graven beschadigd. Van de vernieling is melding gedaan bij de politie en een proces-verbaal opgemaakt.

BEKLADDING JOODSE DOELEN

4 mei

Melding uit de media van discriminatiebureau Radar: Het oorlogsmonument aan het Oranjeplein in Klaaswaal is beklad met hakenkruizen en antisemitische leuzen. De bekladding is gemeld bij de politie en is voor aanvang van de herdenking verwijderd.

Tussen 24 en 27 mei 2013

In de openbare, overdekte centrale toegangshal tussen de gebouwen van Zonnehuis en Beth Shalom Amstelveen is de wegwijzer beklad met een hakenkruis. De wegwijzer is beklad aan de kant van Beth Shalom. De bekladding is op een glazen plaat ingekrast. Van het incident is aangifte gedaan. Er zijn geen verdachten aangehouden.

2013

In Winschoten is het Joods monument 'De Kleine Klaagmuur' beplakt met stickers van een nationaalsocialistische organisatie die zich Divisie Noordland noemt. Melding uit de media, bron: RTV noord.

2013

Melding bij discriminatiebureau Drenthe: Melder ziet dat het Joods monument in Meppel is beklad met hakenkruizen. De gemeente laat de graffiti verwijderen.

OVERIGE VERNIELINGEN EN BEKLADDINGEN

Bij **Overige vernielingen en bekladdingen** is het doelwit geen gebouw waarin een Joodse instelling huist. Dit zijn bekladdingen met anti-Joodse leuzen op straat en bekladdingen/ vernielingen van bijvoorbeeld het huis van een (al dan niet vermeend) Joods gezin. **In 2013 werden 4 incidenten geteld in deze categorie, tegen 10 in 2012.**

24 januari

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: Op de stoeleuning van bus 110 is een antisemitische tekst gezet en een hakenkruis.

25 april

Melder ziet in Lelystad op twee betonnen buizen een groot hakenkruis staan met de letters DD en in het rood en zwart het woord JODEN beklad. In de buurt worden grondwerkzaamheden uitgevoerd.

24 juli

Op een milieuperron in Maastricht is een hakenkruis aangebracht met daarbij te tekst 'Hoes'. Onno Hoes, de Joodse burgemeester van Maastricht, heeft op verzoek van de politie aangifte gedaan. Er zijn geen verdachten gevonden; de zaak is daarmee gesloten.

2013

Melding bij Anti Discriminatie Bureau Zeeland: Melder belt om te vertellen dat er op een woonhuis in St. Annaland antisemitische tekens zijn geplaatst: hakenkruizen, SS-tekens en 'Joodse tekens'. Hij heeft hiervan een melding gedaan bij de gemeente, maar die heeft tot nu toe niet gereageerd. De bekladding is tot op de dag van publicatie, ongeveer een half jaar later, nog niet verwijderd.

1.4 Real Life incidenten: schelden

In de categorie 'Schelden' werden **21 incidenten gemeld in 2013, tegen 14 in 2012**. Het gaat hier om mondeling schelden door onbekenden in directe confrontaties. Meestal gebeurt het op straat, waar de schelders kunnen wegrennen; soms is dat de inleiding tot geweld. Schelden door buren en buurtbewoners is een aparte categorie. Dat geldt ook voor scheldtelefonades en scheldberichten per mobiel; deze werden in 2013 drie keer gemeld.

17 februari

Melding afkomstig uit de media: Man, afkomstig uit Hellevoetsluis, rijdt op een snorfiets door een winkelcentrum. Als hij door agenten wordt aangesproken op zijn gedrag, roept hij naar hen dat ze kankerjoden zijn. Het voorval uit 2012 is op 17 februari in de media gepubliceerd.

19 februari

Melder is onderweg naar zijn huis in Voorburg en is herkenbaar als Joods persoon, omdat hij een keppel draagt. Melder wordt bij de algemene voordeur van zijn flat uitgescholden door twee

jongens. Zij roepen herhaaldelijk: "Jood!" Het naroeppen duurt voort totdat melder de voordeur achter zich dichttrekt en uit het zicht verdwijnt.

19 februari

Uit de media: Een persoon uit Numansdorp krijgt een voorwaardelijke werkstraf van 80 uur voor het uitschelden van een politieagent in 2012. Hij heeft onder andere 'kankerjoden' tegen de dienstdoener gezegd. Melding komt uit het AD Rotterdams dagblad van 19 februari.

27 februari

Uit de media: In AD Rivierenland van 27 februari wordt bericht over een antisemitisch incident uit 2012. Een man scheldt in december 2012 politieagenten uit voor kankerjoden. Hoewel de man, woonachtig in Gorcum, een strafblad heeft van elf pagina's, besluit de rechter de eis van het OM, een week cel, in een voorwaardelijke straf om te zetten. (Dit lijkt veel op het incident dat wordt gemeld op 17 februari, maar is het niet).

27 maart

Omstreeks 9.30 wordt melder, herkenbaar als Joods persoon, in Amsterdam Buitenveldert uitgescholden door "een man van een jaar of 40 die zegt dat hij Marokkaan is." De man roept volgens melder onder meer: "Yahud'" (Jood) en "Allah huakhbar"(God is groot).

4 april

Melder, die niet herkenbaar Joods is, fietst door Amstelveen. Enkele jongeren steken hun hoofd uit het raam van een woning en schreeuwen volgens melder dat alle Joden naar de gaskamer moeten. Melder stopt en vraagt waarom ze dat zeggen. Jongens vragen aan de melder of melder Joods is. Melder antwoordt: "Ja, maar dat maakt niet uit. Je moet gewoon nadenken voordat je wat zegt. Gewoon normaal doen."

8 april

Meldster woont met haar gezin in Utrecht. Het gezin, van wie de zoon een keppel draagt, wordt uitgescholden voor de voordeur van haar huis. Ze roepen volgens de vrouw: "Ze zijn je vergeten te vergassen."

12 april

Melder, door zijn keppel herkenbaar als joods, loopt in de middag van 25 maart in Amsterdam van de supermarkt naar huis. Op het Hygiëaplein wordt hij door twee jongetjes van ongeveer 10 jaar uitgescholden voor kankerjood. Zodra de man zich omdraait om de jongetjes te vragen of ze wel weten wat ze zeggen, rennen ze er vandoor.

13 april

Media: Het artikel 'Leuk, agenten uitdagen' (Trouw, 13 april) gaat over hoe er met agenten en treinconducteurs wordt omgegaan. In de omgeving van Ede wordt eind december 2012 tegen een politieagent 'kankerjoden' gezegd, nadat hij op verzoek van een conducteur is opgepiept.

19 april

Melder bezoekt het TransVormers Festival, een cultureel festival in het Volkskrantgebouw in Amsterdam. Tijdens dit festival is hij getuige van twee afzonderlijke antisemitische incidenten. In de middag hoort de melder enkele tieners zich discriminerend uitlaten over een Joods klasgenootje. Eén van hen wil haar misschien mee uit vragen, waarop volgens melder de ander zegt: "Nee man, tzzz, ze is judah, je weet toch."

Later op de dag staat melder met onder meer een man van ongeveer 30 jaar in de lift. Deze man is duidelijk dronken en gedraagt zich luidruchtig. Hij uit kreten over de SA en SS en dat Joden het best

branden en voegt daar het woord Ajax aan toe. Iedereen in de lift, onder wie melder zelf, is te verbouwereerd om erop te reageren.

Beide afzonderlijke voorvallen worden als één incident geteld, omdat zij plaatsvinden op hetzelfde festival. Dit is vergelijkbaar met meerdere spreekkoren tijdens één wedstrijd, ook die worden door CIDI geteld als één incident.

31 mei

Tijdens een sjoeldienst van de Liberaal Joodse Gemeente in Amsterdam loopt volgens melder een groep van ongeveer 10-15 Marokkaanse jongeren langs. Zij vragen zich hardop af of "hier toch die Joden zijn", doelend op de synagoge. Vrijwel direct hierna beginnen zij in de richting van de sjoel te roepen: "Hammas hamas, Joden aan het gas," en: "I love Hitler." Ook brengen zij meerdere malen de Hitlergroet.

23 juni

Meldster staat samen met haar vriend in de nacht van 22 op 23 juni stil bij het Joods monument in Winschoten. Twee jongens vragen hen waarom zij bij het monument stilstaan en of zij misschien Joods zijn. Eén van de jongens begint volgens meldster een monoloog over dat alle Joden zionisten zijn en dat zij land afpakten. Meldster zegt dat dit niet klopt, waarop de jongen reageert met: "Nee, deze Joden natuurlijk niet." Vervolgens gaat hij verder met zijn verhaal, hij bouwt steeds meer woede op en spreekt meerdere keren van kankerjoden en kutzionisten. Dan spuugt hij op het monument. Dat is het moment waarop de vriend van meldster zijn vriendin weg trekt en ze snel wegfietsen. Waarschijnlijk spuugt schelder ook nog in de richting van meldster.

31 juli

Meldster loopt met haar stiefzusje het Joodse Hospice Immanuel in Amsterdam uit. Op de voorgevel van het hospice staat een groot mozaïek met een Hebreeuwse letter. Terwijl ze het fietspad oversteken, fietst er achter de vrouwen een blonde vrouw langs die keihard schreeuwt: "Aan de kant, stelletje KANKERJODEN!" De zusjes belemmeren de weg niet en de schreeuwende vrouw fietst langs hen heen. Meldster en haar zus zijn geschrokken van het incident.

19 september

Melder, herkenbaar joods, loopt tijdens een joodse feestdag van de synagoge in Amstelveen naar zijn ouderlijk huis. Vlak bij de synagoge staat een groep 'stoere' jongens. De jongens schreeuwen iets onduidelijks, volgens de melder waarschijnlijk iets antisemitisch. De jongens maken een Hitlergroet richting melder. Melder wil weten waarom de jongens dit doen en loopt op hen af. De jongens fietsen hard weg. Dit soort uitingen overkomt hem vaker. Dit keer meldt hij het incident wél, omdat hij heeft gehoord van de campagne 'Meld Antisemitisme'.

September

Zoon (9 jaar) van melder uit Zeist speelt buiten in de zandbak dichtbij zijn school. Jongens uit de buurt tegen wie hij eerder heeft gezegd uit Israel te komen, spreken hem daarop aan. Ze zeggen volgens melder: "We zullen je land bezetten." Ook roepen ze: "Vuile Jood."

September

Meldster, woonachtig in Rijssen, doet boodschappen in een winkelcentrum in de buurt. Buiten staan een paar 'stoere' jongetjes te roepen. Ze weten dat zij Joods is. Als zij voorbij loopt, wordt ze uitgescholden voor rotjood en kankerjood.

1 november

Melder, woonachtig in Harderwijk, wordt bij winkelcentrum in zijn buurt door hangjongeren uitgescholden. Een van de jongens springt op en zegt volgens melder: "Waarom heb je een baard?"

Je bent Joods (...) Joden moeten worden neergestoken om wat de Joden doen in Gaza. Alle Joden zullen worden afgemaakt en de rest wordt moslim." Melder heeft een baard en een pet op, maar is verder niet herkenbaar als Joods. Hij geeft aan dit soort incidenten vaker mee te maken.

31 oktober en 4 november

Melder, niet Joods, is in Beijum (Groningen) uitgescholden door een groepje jongeren. Hij wordt onder andere uitgescholden voor kankerjood e.d. Volgens melder omdat ze denken dat hij Joods is. Melder ziet er naar eigen zeggen uit als een rabbi, omdat hij lang haar heeft en vaak een hoed en een lange zwarte jas draagt.

Een week later doet zich een soortgelijke situatie voor. Melder wordt weer uitgescholden, waarschijnlijk door hetzelfde groepje.

De man doet van beide incidenten melding bij de politie en de maatschappelijke zorgdienst in de wijk. De politie heeft geen verdachte gevonden. Naar aanleiding van beide gebeurtenissen neemt melder zich voor de komende tijd voorzichtig te werk gaan voor wat betreft kleding, en het lijkt hem verstandig niet meer in de schemering/het duister boodschappen te doen. Deze voorvallen zijn als één incident geteld, omdat het meerdere voorvallen betreft tegen één persoon.

2013

Melder, woonachtig in Arnhem, wordt samen met zijn zoon op straat uitgescholden. Er wordt naar melder geschreeuwd: "Wij haten Joden, wij haten jou." Melder is zelf niet Joods, maar staat in de buurt wel bekend als iemand die het belangrijk vindt om les te geven over de Holocaust en het bevorderen van verdraagzaamheid ten opzichte van anderen, onder wie Joden.

Voorjaar 2013

Melder woont in de buurt van Amersfoort en maakt ongeveer eens in de twee maanden een incident mee. Begin 2013 of mogelijk nog in 2012 (melder weet het niet honderd procent zeker) loopt melder, herkenbaar gekleed als Joods, langs een Islamitisch centrum van Millî Görüş. Hij hoort een jongen "Hitler, Hitler" roepen naar hem en zijn vrouw. Iemand uit het centrum komt naar buiten en grijpt in. Later vindt er een gesprek plaats met de jongen, zijn ouders een imam en een Amersfoortse rabbijn. De jongen en de ouders bieden hun excuus aan. Dezelfde melder vertelt dat zijn kinderen ook weleens worden nageroepen tijdens het buiten spelen. Het gaat in dat soort gevallen om kwetsende uitingen over Joden.

Heel 2013

Melder is woonachtig in Amersfoort en wordt regelmatig uitgescholden en bedreigd. Ook dit jaar maakt melder, die herkenbaar is als Joods, meerdere incidenten mee. Melder vertelt dagelijks tot wekelijks een antisemitisch incident mee te maken. Vaak wordt hij uitgescholden voor Jood of Yehud. Vooral op Joodse feestdagen, wanneer er veel verkeer is, maakt deze persoon veel mee.

TELEFOON

Scheldtelefonades over de telefoon vormen een aparte categorie van schelden. Dit is in **2013 3 keer gemeld, ten opzichte van 1 keer in 2012**. Schelden door middel van SMS en Whats App wordt ook in deze categorie geteld.

18 februari

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: zoon van melder heeft via berichtenservice Whats App de beledigende tekst 'tyfus Jood' ontvangen van een onbekend nummer. Als men naar het nummer belt, wordt er niet opgenomen.

15 maart

CIDI wordt twee keer gebeld door verschillende personen. De eerste zegt: "Vieze klerejoden." De tweede beller zegt: "Teringjoden bij het CIDI."

18 maart

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: Een persoon wordt lastiggevalen en beledigd via SMS door ex-vriendin. Zo heeft ex-vriendin het onder meer over vuile Joodse tyfushoer.

2 Incidenten in de directe omgeving

Incidenten in de directe woon-, werk- of schoolomgeving zijn vaak onderdeel van een bredere sociale interactie. Anders dan andere soorten incidenten, stijgen of dalen zij vaak niet noemenswaardig onder invloed van spanningen tussen Israël en de Arabische wereld.

In 2013 zijn 27 incidenten geteld in de directe omgeving, tegen 16 in 2012.

2.1 Incidenten in de directe omgeving: Buren en buurtbewoners

In 2013 werden bij CIDI 8 incidenten gemeld met buren of buurtbewoners; evenveel als in 2012.

Bij langdurige ruzies met of pesterijen door buren in de straat of buurt wordt soms (ook) met antisemitische termen gescholden, maar vaak is dat niet het uitgangspunt en hebben scheldkanonnades eerder geluidshinder of ruzie over een heg als 'trigger'.

13 februari

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: Meldster heeft al langere tijd problemen met buren. Onverwacht staat de buurman voor haar deur en roept dat als zij niet met hem spreekt dat dit dan gevolgen voor haar heeft. Hij roept volgens melder: "Je bent net als Eisenmann (een Joodse Amsterdamse advocaat); ook een verrader." Mevrouw ontvangt na tussenkomst van buurtregisseur twee brieven van de buurman. Op één staat geschreven: Zullen we Jood verraden 7 gulden winst.

13 maart, 29 april en andere onbekende data in 2013

Meldster, woonachtig in Amsterdam, ontvangt antisemitische briefjes van haar buurman.

Hij schrijft onder meer: '...Joden zijn als groep niet transparant [...] Zij (Joden) ogen als een occult verschijnsel en roepen argwaan en angst op bij niet-begrijpende jongeren.'

In een brief van 29 april schrijft hij over 'Joods bloed.' Zijn vader zou een verzetsman zijn geweest en de schrijver vraagt zich af of Joden christenen in een omgekeerde situatie ook zouden helpen.

In een andere brief, datum onbekend, schrijft hij: 'Uw hautaine (Joods?) isolationistische wijze van reageren roept bij mij steeds meer vragen op over de diepere oorzaken van 40/45.'

De buurtregisseur en een politieman zijn bij meldster langs geweest. Meldster wil geen aangifte doen. De politie heeft toegezegd actie te ondernemen om ervoor te zorgen dat de buurman stopt met de brieven. Er zal onder meer een bezoek aan hem worden gebracht, waarbij ook een afgevaardigde van de GGD aanwezig is.

18 maart

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: Meldster heeft problemen met haar bovenbuurman, deze heeft haar man uitgescholden voor Jood.

Sinds 2008, gemeld 21 mei 2013

Amsterdamse meldster heeft al geruime tijd een conflict met haar buurman. Sinds 2008 schelt buurman (die psychisch niet in orde is) meldster onder meer uit voor Vuile Jood. In 2009 heeft hij tegen de gemeenschappelijke voordeur getrapt en de meldster geduwd. Dit is overigens niet de

voordeur van dader, want die woont op 1 hoog. In 2013 scheldt de buurman meldster opnieuw uit voor Vuile Jood en zegt: "Ik zal je kapot maken." Een dag later zorgt de buurvrouw, naar eigen zeggen, voor lawaaioverlast. Ze schrijft een excuusbriefje en schuift deze bij haar buurman onder de deur. Dezelfde brief, die alleen maar aan hem was gericht, komt een dag later terug met daarop in dikke zwarte 'marker'-letters: Fuck you, Jood.

29 mei

Jongen (15 jaar) speelt buiten in Amsterdam-Buitenveldert. Een buurjongen roept naar de jongen "Kankerjoden, vuile rotjoden!" en dat zijn vader de vader van de jongen helemaal in elkaar gaat slaan. Er moet worden aangetekend dat de ouders van de jongens ook ruzie hebben. De jongen wordt uitgescholden terwijl de ruzie tussen beide ouders gaande is.

De schelder krijgt in overleg met een medewerker van het Openbaar Ministerie een officiële berisping.

Tijdens één van de incidenten tussen de ouders van de jongens, op 15 mei 2013, wordt de vader van het uitgescholden kind van zijn scooter geduwd. Aangezien er hier geen sprake is van een incident ingegeven door antisemitisme wordt het duwen niet meegeteld in de monitor antisemitische incidenten 2014. Het schelden wel.

10 juli

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: Meldster wordt door haar Surinaamse buurvrouw uitgescholden voor Jood en zegt: "Ze zijn je vergeten te vergassen," Meldster heeft al jaren conflict met haar buurvrouw en is eerder ook door buurvrouw uitgescholden vanwege haar seksuele geaardheid.

7 september

Melder en zijn kinderen (de oudste is 3 en de jongste anderhalf) zijn door buurvrouw in Amstelveen uitgescholden. De buurvrouw van melder zegt tegen melder in het bijzijn van de kinderen: "Er zijn niet genoeg Joden vermoord tijdens WOII," en: "Ze zijn je vergeten te vergassen." Op 7 september spreekt de buurvrouw melder opnieuw aan. Melder gaat hier niet op in. De buurvrouw rijdt vervolgens met de auto de melder, weer in aanwezigheid van kinderen, klem voor de deur en zegt: "Ik begrijp dat mensen jouw soort haten, ze hadden je naar de gaskamer moeten doen." Ze doet vervolgens nog twee á drie van deze uitspraken met gelijke strekking. Het oudste kind blijkt zeer geschrokken. Melder doet aangifte van beide incidenten, die in de monitor als één worden geteld.

30 oktober

Meldster is op een feest van burens/kennissen en spreekt daar met iemand die over Joden zegt dat op 9/11 alle Joden het World Trade Center hadden verlaten, er dus geen Joodse slachtoffers waren en ook hoort ze zeggen dat Joden waren gewaarschuwd.

2.2 Incidenten in de directe omgeving: scholen

CIDI telde in 2013 11 incidenten op scholen, dit zijn er twee meer dan in het 'piekjaar' 2009. In 2012 werden 5 incidenten in de categorie scholen gemeld. Hoewel dit aantal nooit hoog is, vindt CIDI dit verontrustend: één enkel incident omvat vaak een zeer langdurige periode, soms jaren, van pesten. Ouders ontdekken dit soms pas na lange tijd. **Op scholen waar een Joodse leerling langdurig wordt gepest, worden vaak ook andere groepen gediscrimineerd, blijkt uit gesprekken met ouders.** CIDI adviseert ouders altijd om dit in een gesprek met de schoolleiding ter sprake te brengen en doet dit soms (op verzoek van melders) zelf. Sommige scholen doen een melding het liefst af als incident of ontkennen dat er op hun school wordt gediscrimineerd. De school pakt de antisemitische pestering dan niet aan en in een enkel geval keert het zich zelfs tegen de klagende

ouder – om die reden willen veel ouders liever niet dat CIDI contact opneemt met school. Mogelijk is een falende aanpak van scholen de reden dat er bij CIDI vooral langdurige pesterijen worden gemeld en blijven goed en snel afgehandelde incidenten onvermeld.

3 december 2012, gemeld in 2013

Melder vertelt dat op de school van haar kind de rector, tevens docent, tijdens de godsdienstles zegt: "De Joden hebben Jezus vermoord." Locatie: een gymnasium in Den Haag.

13 april

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: een jongen uit groep acht is al een aantal keer uitgescholden voor kankerjood en kutjood. Ingrijpen van de meester heeft tot nu toe weinig opgeleverd.

13 mei

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: Een meisje op een school in de regio Amsterdam wordt gediscrimineerd vanwege haar vermeende Joodse identiteit. Een jongen doet provocerende opmerkingen en brengt haar de Hitlergroet.

22 april

Melder zit in de regio Utrecht op school. Elke week maakt hij zijn huiswerk en laat hij een medestudent het huiswerk overschrijven. Een keer heeft de melder daar geen zin in.. De student reageert met: "Zo zijn die vieze Joden." Dezelfde dag zegt medestudent ook tegen melder: "Ik had een Joods meisje in de klas en zij was echt een vieze hoer." Deze uitspraken worden één keer geteld.

Mei

Zoon van meldster zit in groep 6 van een basisschool in Deventer. Haar zoon geeft een spreekbeurt over Pearl Harbor. Ook komt ter sprake dat hij zelf Joods is. Sinds de spreekbeurt wordt jongen regelmatig gepest en bedreigd. Het pesten begint met "Stomme Jood" en "Vieze Jood". Op een dag is meldster op school en is zij zelf getuige van een incident. Ze hoort een klasgenoot tegen haar zoon zeggen: "Jij moet dood en aan het gas." De docent die aanwezig is, doet niets. Meldster neemt contact op met de directeur. Een onafhankelijk onderzoeksbureau zoekt de incidenten en de acties van de school om er iets tegen te doen uit. De conclusie is dat de school in gebreke gebleven is. In 2014 zal er een nieuw gesprek plaatsvinden tussen school en ouder.

Oktober/december

Melder verneemt uit de media dat studenten in Groningen een NSB-themafeest hebben getracht te organiseren. Eén van de studenten bestelt voor het feest veertig Jodensterren⁸ bij een bedrijf dat buttons maakt. Het feestje is door de politie voorkomen. De organiserende student zegt: "In eerste instantie stonden de letters NSB voor het thema Nog Sneller Bezopen. Ineens kwam iemand op het idee om Jodensterren te bestellen. We vonden dat we de genodigden daarmee konden aangeven hoe ziek en hard het feestje zou worden (...) Als studenten doe je weleens iets stoms."

13 september

Zoon van melder (11 jaar) zit op een openbare school in Oegstgeest in groep 8. Tijdens de pauze speelt de jongen buiten en pakt hij een bal af van een groepje kinderen. Het groepje kinderen reageert door op hem te spugen en te dreigen hem naar Duitsland te sturen.

⁸ Een Jodenster is de gele ster die Joden verplicht moesten dragen tijdens WOII. Niet te verwarren met de davidster, de zeshoekige ster die bijvoorbeeld in de vlag van Israël wordt afgebeeld.

De twee jongens die dit herhaaldelijk tegen hem roepen, waren een half jaar eerder ook betrokken bij een ander antisemitisch incident gericht tegen dezelfde jongen. Zij gingen om hem heen staan en riepen "Heil Hitler".

27 november

Meldster volgt een hoorcollege aan een Hogeschool in Maastricht. Tijdens een college in een volle collegezaal (160 man) over plagiaat/ fraude wordt een stuk besproken van een persoon die de Holocaust ontkent. De docente zegt volgens meldster: "Je kunt discussiëren of de Holocaust daadwerkelijk heeft bestaan," zonder daaraan toe te voegen dat de Holocaust wel degelijk heeft bestaan of iets als 'maar wij weten wel beter'. Het argument dat vaak wordt gebruikt in het kader van holocaustontkenning is 'dat Joden de Holocaust hebben verzonnen'. Daarom is het extra pijnlijk als een docent zegt dat men kan discussiëren of de Holocaust heeft bestaan, in het kader van fraude en plagiaat. De docente, ook mentor van meldster, is uit zichzelf naar meldster toe gekomen en heeft zich verontschuldigd voor haar opmerking.

Heel 2012 en 2013, gemeld in 2013

Een meisje van 14 wordt al twee jaar iedere dag gepest en getreiterd op haar school in Monnickendam. "Vuile lelijke Jood, wij haten Joden," zeggen ze tegen haar en in haar schrift tekenen klasgenoten hakenkruizen. Twee jongens zetten het pesten aan en hebben haar ook bedreigd. De vader van het meisje vertelt dat zijn dochter bijna ieder dag na school huult. Er is inmiddels aangifte gedaan tegen één van de aanjagers van de pesterijen.

2013

Melding bij discriminatiebureau Drenthe: Dochter van meldster zit in de eerste klas van een middelbare school in Borger. Het meisje wordt op school uitgescholden en gepest met opmerkingen als 'kutjoden' en: "Ze moeten jou ook vergassen net als je familie." Ook worden er Jodensterren gemaakt en spijkers naar het meisje gegooid. Eén jongen voert de pesterijen aan. De leerplichtambtenaar is inmiddels ingeschakeld.

2013

Aan een medewerker van CIDI vertelt een melder en passant het volgende incident: Een kennis van de melder wilde penningmeester worden van een scholierenvereniging op een gymnasium in Amsterdam. Toen hij dit kenbaar maakte bij de vereniging werd hem gezegd: "Geen Joden bij de kas."

2.3 Incidenten in de directe omgeving: werk

CIDI registreerde in 2013 8 incidenten in de werksfeer, in 2012 waren het er 3. De incidenten zijn zeer verschillend – in sommige gevallen heeft het betrekking op een arbeidsconflict of een zakelijke kwestie, soms gaat het om collega's.

7-9 januari

Meldster werkt in de thuiszorg, in Nijmegen. Vanaf 7 tot en met 9 januari werkt ze bij een mevrouw van 85 jaar thuis. Terwijl de verzorgster de medicatie aan het voorbereiden is, hoort ze de patiënt zeggen: "Wij zijn overgeleverd aan de Joden." De meldster vraagt of dat negatief is. De patiënt reageert ontkennend: "Nee, nee, nee."

24 januari

Meldster is werkzaam in de diamantenbranche. Een vertegenwoordigster van haar bedrijf gaat bij klanten langs. Een juwelier uit Zwolle is het niet eens met zakelijke beslissingen die het bedrijf heeft

genomen, en begint te schelden tegen de vertegenwoordigster. Eerst beledigt hij haar en daarna spreekt hij onder meer van een Jodenbedrijf, geldwolven en kutjoden, en zegt hij: "Vuile Joden, ze nemen altijd en geven nooit iets."

15 april

Meldster is met haar dochter bij een UWV-arts in Noord-Holland. Haar dochter is nogal fors. De dokter maakt een aantal opmerkingen over de lichaamsomvang van de forse dochter. Op een gegeven moment zegt de dokter volgens de meldster lacherig: "Heeft u wel eens een dikke Jood uit het concentratiekamp zien komen?" Vervolgens spreekt hij de moeder aan met "mevrouw" en spreekt dan een Duitse naam uit. De vrouw in kwestie heeft duidelijk geen Duitse naam. Moeder en dochter zijn uit het lood geslagen door het incident.

April

Melder is op een bedrijfsuitje. In de bus hebben collega's, waarschijnlijk supporters van FC Utrecht, het veelvuldig over Jood en kankerjood. Later op de reis wordt er iemand in elkaar geslagen die een Ajax-shirt draagt (niet de melder). Ook wordt er gescholden, waarbij het woord kankerjoden wordt gebruikt. Omdat het incident plaatsvindt tijdens werktijd onder collega's, wordt dit geteld in de categorie 'werk' en niet in 'schelden'.

29 mei

Melder is een zakenpartner en heeft met een andere zakenman een werkbespreking. Volgens melder zit er een fout in de berekening van de tegenpartij, die daar iets van zegt. De andere zakenman zegt dat misrekening "alleen met Joden gebeurt." Verder zegt hij: "Je bent een lastige Jood," en "Ik ben geen antisemiet." Ook mailt hij: Jodenstreek, Jodenfooi maar ook Jodenkoek zijn woorden die iedereen kent. En dat zal niet voor niets zijn denk ik dan. Taal heeft altijd gelijk(...) Negers hebben een lange lans, KLOPT chinezen een kleine lans KLOPT en Joodse mensen zijn tuk op geld.

30 augustus

Meldster is werkzaam bij een reisbureau met een naam waaruit duidelijk blijkt dat het bureau gespecialiseerd is in reizen naar Israël. Poststukken van het bedrijf zijn voorzien van een afbeelding van Jeruzalem of Tel Aviv en een grote Davidster. Gedurende het jaar komen meerdere poststukken van het reisbureau niet aan op hun bestemming. Ook worden er op pakketten die van en naar het reisbureau worden gestuurd teksten geschreven als 'reisorganisatie failliet' en 'reisorganisatie bestaat niet'.

Het postbedrijf laat weten dat dit soort afbeeldingen op pakketten 'provocerend' werken. Een andere keer reageert het postbedrijf: "O, er zat zeker weer een Davidsster op? Tja, Joden worden niet door al onze medewerkers gewaardeerd." Het postbedrijf heeft deze vreemde gang van zaken omtrent vijf pakketten bevestigd. Meldster twijfelt of het zinvol is om aangifte te doen. Toen een collega eerder al met een agent over de zaak sprak, zou de agent volgens die collega hebben gezegd: "Dan moet u niet zo Joods zijn."

2013

Melder, woonachtig in Huizen, vindt een uit de krant geknipte, gele Jodenster, vastgeplakt op zijn werkplek. Melder klaagt hierover bij zijn werkgever. Tijdens een gesprek tussen werkgever en dader laat de werkgever aan melder weten dat de dader bedoelde: "Het gezeur moet nu maar eens over zijn, het is zo lang geleden," en "Hitler heeft ook goede dingen gedaan tijdens zijn carrière". Dader weet dat melder Joods is, melder draagt aan een ketting een Davidster, werkt niet op Jom Kippoer en wordt op werk gekscherend 'Jom Kippoer' genoemd.

Heel 2013

Melder is de zoon van een eigenaar van een kosher restaurant in Amsterdam. Aan de buitenkant van het restaurant hangt een Israëlische vlag. Gedurende het jaar maakt de eigenaar verschillende incidenten mee. Mensen schreeuwen naar het restaurant, spugen voor de deur en tegen het raam, pakken de Israëlische vlag en gooien die op de grond. Dit gebeurt regelmatig. Tijdens één van de vlagdiefstallen rent de eigenaar van het restaurant achter de dader aan. Dader begint de eigenaar in het Arabisch te schelden en gebruikt daarbij het woord 'Yahud'. De eigenaar van het restaurant spreekt Arabisch en vraagt in die taal aan de persoon waarom hij hem uitscheldt en de vlag probeert te stelen. Dader schrikt en rent weg. Ook komt er dit jaar in het restaurant een persoon binnen die schreeuwt: "Hamas, Hamas, Joden aan het gas."

3 Schriftelijke uitingen

Voor de dader veiliger dan 'live' scheldpartijen zijn de antisemitische uitingen die vroeger werden aangemerkt als 'schriftelijk': liefst anonieme antisemitische boodschappen, op afstand verstuurd via briefpost, faxen, stickers, haatmails en de laatste jaren ook haat-tweets. Alles bij elkaar telde CIDI 60 incidenten in 2013, tegen 44 in 2012.

3.1 Schriftelijke uitingen: Brieven, faxen, stickers en flyers

Bij CIDI komt jaarlijks een gestage stroom antisemitische uitingen binnen via ouderwetse kanalen zoals post of fax. Ook individuen ontvangen dit soort stukken. **In 2013 telden wij 3 incidenten, evenveel als in 2012.** Vaak zijn het uitingen met extreemrechtse symbolen en vooroordelen, en vaak betreft het hele series van één enkele afzender. In dat laatste geval tellen wij de hele productie als één incident.

14 januari

Melder, woonachtig in Den Haag, ontvangt een aan hem geadresseerde envelop in de bus, zonder afzender, gevuld met een etiketje met hakenkruis. Op het flyertje staat de tekst: We zijn er Weer, NSDAP/AO, en een adres van een postbus in de Verenigde Staten. Melder is overlevende van de Holocaust en maakt zich zorgen over het antisemitisme in Nederland.

27 april

Melder ontvangt een ansichtkaart met op de voorkant de Obersalzberg. Hier woonden gedurende WOII meerdere nazileiders, onder wie Hitler en Göring. Deze informatie is af te lezen aan de voorkant van de kaart. Op de achterkant staat in het Duits geschreven: We kennen elkaar nog van de Arbeitseinsatz (...) lang niet gesproken, maar niet vergeten en ik kom je gauw bezoeken. Adolf H. en Hermann G.

Heel 2013 (aanpassen)

De 'knipseldienst' was ook in 2013 actief. Jaarlijks stuurt deze knipper(/-ster) berichten die over Israel en Joden gaan, maar ook over banken en andere geldzaken. Vaak vult deze persoon de artikelen aan met eigen teksten en/of Hitlerkapsels en -snorren.

Dit jaar ontving CIDI onder andere de volgende berichten:

Een uitgeknipt krantenbericht uit de Volkskrant van 23 juli met een citaat van een bewoner van de Westbank. De knipper voegt hier aan toe: Nooit te laat wil de nieuwe Hitler opstaan.

Op een ander krantenbericht, met de kop: Is Rutte II minder pro-Israëliisch?, schrijft de knipselaar de tekst: Dat laten de rijke stink Joden nooit toe, leve de vrijheid, palestijne.

Bij een artikel over Vitens schrijft de knipper: 38 jaar bij de Dokwerker gestaan, dit mag nooit meer gebeuren, jullie zijn nog erger dan Hitler....

Op één van de enveloppen schrijft de persoon: Brandpunt 27-10 Rijke stink Joden stelen geld van de Holecost die bestemt zijn voor de armen, mein kampf is geschreven door de twee vrienden = Israël en Zijn vriend Saoedi-Arabië....

3.2 Schriftelijke uitingen: digitaal

Antisemitische uitingen op Twitter komen bijna dagelijks voor en ook komen ze voor in e-mails. In sommige e-mails lopen 'zuivere' Israelkritiek en antisemitische uitingen door elkaar. Over de registratie daarvan zijn verschillende opvattingen. Aan de ene kant is er de opvatting dat alles wat er wordt gezegd na acties van Israelische regeringen valt onder 'vrije meningsuiting' en 'legitieme, politieke opinie', en dat dit per definitie niet antisemitisch kan zijn. Aan de andere kant is er de opvatting dat alle kritiek op Israel per definitie antisemitisch moet zijn, omdat Israel een Joodse staat is. CIDI registreert anti-Israel uitingen, hoe rabiaat ook, niet als antisemitisch. Maar uitingen die (uitsluitend of naast andere opmerkingen) antisemitische elementen bevatten, worden wel geregistreerd. Voor het onderscheid tussen die twee hanteert CIDI al jaren de door Peter Pulzer (Oxford University) ontworpen toets die te vinden is in Bijlage I. Deze toets is gebaseerd op de door Europese landen, waaronder Nederland, gehanteerde werkdefinitie van antisemitisme van de OSCE.

In 2013 telde CIDI 10 incidenten met antisemitische mails, 7 kwamen van incidentele mailers en 3 van veelmailers. Dit is een daling ten opzichte van 2012 toen CIDI 23 incidenten met antisemitische haatmails.

INCIDENTELE HAATMAILERS

Naast 'veelmailers', die een voortdurende stroom antisemitische e-mails produceren (zie verderop), zijn er ook personen die die eenmalig of een enkele keer een haatmail versturen. Deze personen komen vaak in actie naar aanleiding van een bericht in het nieuws dat zij associëren met Joden. Berichten kunnen zowel aan individuen als aan CIDI zijn gestuurd. Ook wordt het meldformulier voor antisemitische incidenten op de website van CIDI gebruikt om antisemitische ideeën te ventileren.

31 januari

Melder ontvangt een e-mail met als onderwerp: Israël; Joden, zionisten en Israëlieten. De mail staat vol met antisemitische uitspraken waaronder: 'God heeft natuurlijk niet voor niets satan gebruikt, wat hij kan doen na de Opstanding van Christus, door Adolf Hitler aan te stellen om zo vervolgens via de vernietigingskampen van Adolf Hitler 6 miljoen Joden te laten afslachten en daarna naar de afgrond te deporteren. Dat hadden de Joden nog te danken aan wat er staat in Lukas 23:21.' '...de gasbel onder Israël wordt door de Hezbollah of de Hamas naar boven gepompt kan de geschiedenis van Adolf Hitler weer herhaalt worden en kan het gehele volk van Israël via de gaskamers het dodenrijk in gedeporteerd orden (...) Daarom verkondig ik aan een Jood niet het evangelie. Want dan zou ik het heilige aan de honden verkopen.'

12 april

Aan CIDI en anderen wordt de volgende mail gestuurd met als onderwerp:

Onderwerp: RE: David Pinto - Military-Industrial Complex, met de tekst:

LS, Wat "narcotica", "Joden" en "complex" betreft. Waarom zijn de Joden vandaag even slecht als eertijds de 'moffen'? Omdat de Joden vandaag – net zo medeplichtig zijn aan de Joods-Zionistisch/Christische massamoorddadige gruweldaden – als het Duitse volk indertijd.

11 augustus

In een mail aan CIDI legt 'Age' uit dat Jodenhaat voortkomt uit acties van Israël. Mailer maakt geen onderscheid tussen Israël en Joden. Age schrijft: ...Mocht u zich weer eens in het openbaar afvragen waar toch al die Jodenhaat (Zionistenhaat) vandaan komt, vooral bij voormalige vrienden van de Joodse zaak, dan is dit de reden: De Israëlische minister van woningbouw Uri Ariel heeft toestemming gegeven voor de bouw van twaalfhonderd appartementen in Joodse nederzettingen.

14 augustus

'Tasova' vult het meldformulier van CIDI in met de volgende tekst: Ik snap dat u gelooft dat de Torra voorschijft niet Joden als minderwaardig te zien (als Moslim is de originele Torra ook heilig). Alleen waarom moet een niet Jood met alle GEWELD een boodschap hebben aan uw schending van de meest fundamentele rechten die mensen hebben. Maarja tegen wie zeg ik dit, Israël juigt het sterven van onschuldige mensen van harte toe. Nog sterker ze is een van de hoofdsponsors van de lafaard Sissi. Het is zeer vemoeiend om na elke vorm van kritiek op Israël als antisemitist betiteld te worden. U wenst geen vrede voor uw eigen volk en gebruikt de 6 Miljard slachtoffers van de grootste tiran Hitler.

26 augustus

Meldster krijgt een document opgestuurd van 89 pagina's met de titel 'Joden zijn geen goden'. Het stuk staat vol met antisemitische en Holocaustontkennende uitspraken. Zo staat er onder meer: 'Het huidige Hollywood is grotendeels in handen van Joden', 'Israëls belangen en Gods belangen lopen parallel. Logische consequentie hieruit is dat Gods heerschappij over de wereld gelijk is aan de heerschappij van de Joden over de wereld (...) De wereldheerschappij is aan de Joden, niet aan de buitenlanders.

Meldster heeft aangifte gedaan tegen de uitingen in dit document. De politie neemt de aangifte serieus.

3 juni

Meldster krijgt regelmatig mailtjes gestuurd van dezelfde persoon over Andragogie. Mailer stuurt meerdere keren antisemitische teksten. Onder meer: Waarom is de andragogie door de Joodse elite in casu Joodse 'public intellectuals' in de 20'er jaren opnieuw uitgevonden...

Verder schrijft hij over de Joodse elite, Joodse public intellectuals die de opinie van het anonieme volk beïnvloeden en dat antisemitisme een Europese uitvinding uit de 19^e eeuw is en na de Auschwitz rassenselectie van Dr. Jozef Mengele, als wapen wordt gebruikt tegen een ieder die ook maar een kritisch woord zegt over Joden (...). Ook schrijft hij: Het zijn de Joodse elite zelf die mede verantwoordelijk zijn voor de publieke opinievorming over antisemitisme.

Oktober

Meldster ontvangt sinds enkele weken meerdere e-mails met antisemitische inhoud van haar schoonzuster. Verschillende vooroordelen en stereotypen over Joden komen in de mails aan bod. In één van de mails schrijft ze volgens meldster: De wereld-geldcrisis komt door de gezamenlijke acties van de Joodse bankiers die de wereld willen veroveren...

VEELMAILERS

Elk jaar weer is er een klein aantal mensen die grote aantallen antisemitische hatemails versturen. De productie van elk van deze 'veelmailers' wordt door CIDI geteld als één incident per veelmailer per jaar, ongeacht het aantal verstuurd mails en ontvangers. De laatste jaren heeft CIDI tegen een paar van hen aangifte gedaan; zie ook het hoofdstuk over Justitie.

Holocaustontkenning I

Veelmailster 'Lieke Deek' stuurt het CIDI, dit jaar ook de Joodse Omroep, e-mails en vult het CIDI-meldformulier voor antisemitische incidenten regelmatig in. Zij stuurt aantijgingen over de rol van Joden en Zionisten in de Holocaust en links naar websites met antisemitische uitingen, zoals: Antisemitisme???? de vraag is hoe een zionist zich beledigd kan voelen door zoiets als antisemitisme? Dit terwijl zo langzamerhand feitelijk vaststaat dat, zionisme gelijk staat aan fascisme c.q. nazisme. De askenazim Joden kunnen over het algemeen worden geduid als moreel zieke mensen met een waardeloos mensbeeld! Voorbeeld?? (...)En dat gecreeerd door een volk wat zogenaamd een holocaust heeft moeten ondergaan. Het moet namelijk wel een zogenaamde holocaust zijn geweest! Waarom? heel simpel! een volk wat zegt zulke verschrikkingen te hebben meegemaakt, zou wel twee keer nadenken voor men dit een ander volk aan doet [einde citaat]. Aan de Joodse Omroep schrijft zij: '...dan zou men zelfs kunnen stellen dat het zionisme, met voorbedachte rade heeft aangestuurd op de sjoa, om hier later misbruik van te kunnen maken, doormiddel van het uitspelen van de slachtofferkaart (...) het wordt in deze tijden gewoon erg lastig om te je verschuilen achter zoiets als een sjoa, terwijl je als Joodse staat er sinds de jaren 50 precies dezelfde praktijken op nahoudt t.o.v. de Palestijnse bevolking, en sinds een paar jaar Iran.

Holocaustontkenning II

Aart van Wijngaarden stuurt CIDI en andere Joodse en niet-Joodse organisaties e-mails met verwijzingen naar zijn website stopzionism.com en antisemitische uitlatingen als: Met dit artikel vangen we twee vliegen in één klap, allereerst wordt uit de doeken gedaan, dat Joden al in het verleden actief waren in de criminele wereld, dus is het niet verwonderlijk, dat je vrijwel alle Joden kunt rubriceren onder geteisem. En gelukkig zijn we recent verlost van zo'n Joodse crimineel, toen de Jood Berezovsky dood werd aangetroffen met een koord om zijn nek. Het zou zelfmoord zijn geweest, maar als dat niet het geval is, zou de dader een onderscheiding moeten krijgen, want zulk volk moet worden opgeruimd. Lees het allemaal op mijn website onder de tab. Stop de Joden.

Paul Groeneveld III

Na aangifte van CIDI, die leidde tot een veroordeling waarvan een deel voorwaardelijke straf, stopte Paul Groeneveld met mailen. Maar in 2013 begint hij opnieuw, terwijl zijn proefperiode niet om is. CIDI doet opnieuw aangifte. Hij stuurt antisemitische mails naar tal van Joodse en niet-Joodse organisaties, waaronder het CIDI. Zijn favoriete thema: het ontkennen van de Holocaust. Onderwerpen van zijn mails zijn vaak al duidelijk anti-Joods, zoals 'De Joodse zwendel deel 32...', '...aanklacht tegen de Joodse slavernij in de usa' en 'o,o,o die arrrreme Joodjes'. Hieronder volgen slechts twee van zijn uitingen: 'Als wetenschappelijk bewijs aantoon dat er geen gaskamers waren in de werkkampen, wordt het dan niet eens tijd dat jullie je achter de oren gaan krabben?' Bij deze mail voegt hij links naar YouTube-filmpjes waarin de Holocaust wordt ontkend. 'De holocaust leugen van Treblinka! (...)Op naar de volgende concentratiekampen dus, de waarheid moet verteld worden! Dit is het ultieme bewijs dat Joden het hele 'holocaust' gebeuren zelf bedacht hebben, er vond namelijk nooit systematische vergassing en verbranding van miljoenen Joden plaats. Dat er een paar duizend Joden zijn omgekomen door de oorlog mag niet ontkent worden, maar dit had voornamelijk temaken met de tyfus ziekte en hongersnood. (...) Men moet er ook bij stil staan dat dit onderzoek onofficeel gedaan werd zonder dat de overheid ervan af wist, waren de Jodenknechten namelijk geïnformeerd dan had Richards onderzoek nooit plaatsgevonden. Dat danken we aan de Joods gedomineerde politiek en de Joodse lobby in jurisprudentie en 'rechtsspraak' in Europa.'

3.3 Schriftelijke uitingen: twitter

Op Twitter worden dagelijks grote en groeiende hoeveelheden antisemitische berichten geplaatst. Het is een gemakkelijke manier om een boodschap anoniem te verspreiden. Veel tweets lijken gezien het taalgebruik en hun profielfoto afkomstig van tieners, die 'kkjood' gebruiken als generiek scheldwoord. Ook wordt via Twitter veel gericht gepest, al dan niet met antisemitische uitlatingen. Alleen tweets die bij CIDI zijn gemeld, worden geregistreerd. Meldingen over twitteraars die niet duidelijk gericht zijn op Nederland, bijvoorbeeld omdat alleen in het Engels wordt getweet, worden niet geteld. Veelplegers, twitteraars die bij herhaling antisemitische content plaatsen, worden vaak gemeld. Alle antisemitische tweets die worden verstuurd vanaf één account worden als één incident geteld. **In 2013 werden er in totaal 47 antisemitische incidenten op Twitter gemeld, ten opzichte van 18 in 2012.**

Tegen een aantal veelplegers heeft CIDI aangifte gedaan, maar anders dan andere sociale media stelt Twitter zich bijzonder oncoöperatief op als het gaat om het opsporen van daders. Hier komt slechts langzaam verandering in. Een Joodse studentenorganisatie in Frankrijk heeft vorig jaar een rechtszaak aangespannen tegen Twitter zelf. De studenten eisten de namen en adresgegevens van de twitteraars die via de hashtag *#un bon juif* een groot aantal grof antisemitische berichten twitterden. De Parijse rechtbank oordeelde dat Twitter inderdaad de identiteit moest onthullen van de verzenders van een aantal racistische en antisemitische tweets. Daarop maakte Twitter eerst de tweets onzichtbaar, maar alleen voor gebruikers in Frankrijk: na een tweede zaak verwijderde Twitter de racistische berichten. Het hof van beroep in Parijs heeft in juni van dit jaar bevestigd dat Twitter informatie moet geven over de auteurs van racistische of antisemitische tweets aan de studentenorganisatie, zodat zij kunnen worden opgespoord. Veel accounts van veeltweeters uit 2012 zijn non-actief of verwijderd. Van de vorige lijst veeltweeters is alleen PVV Emmen nog actief.

Juni

Op 14 juni schrijft Jan Bennink een column in de Volkskrant over het gebruik van woorden zoals "kkJood" en de schaamte die dat bij hem oproept, omdat er weinig tegen gedaan wordt. Hij laat het er niet bij zitten en komt in actie. Hij gaat in gesprek met twitteraars en legt de consequentie en juridische kaders uit. Hoewel sommigen tot inzicht komen, wordt Bennink ook met enige regelmaat uitgescholden en bedreigd. Een twitteraar wil de columnist op zijn 'kale kop slaan'. In zijn artikel beschrijft Bennink meerdere antisemitische tweets, waaronder van 'Issy', 'Sjoerd' en 'Burak'. Alle gebruiken ze de term 'kk Joden'. Deze tweets worden als één melding geteld.

VEELTWEETERS

Heel 2013

Het twitteraccount Bekschijten, waarschijnlijk van Jeroen de Kreek, is dit jaar zeer actief met hele reeksen antisemitische opmerkingen, meest Holocaustontkenning. In eerdere rapporten is reeds aangetoond dat de Kreek geen onderscheid maakt tussen Zionisten en Joden. Hier slechts een greep: (5 februari) Bekschijten@bekschijten 'De Zionisten zijn de grote schuldigen aan de Shoah.' (12 juni) Bekschijten@bekschijten 'Auschwitz is gebouwd door de onderneming van de Joodse Rothschild bankiersfamilie.'

Heel 2013

Het account @PVVEmmen, dat niets van doen heeft met de PVV, maakte er vorig jaar en ook dit jaar een gewoonte van antisemitische tweets te posten. Een greep: (22 augustus) PVVEmmen @PVVEmmen 'Mogelijk géén immuniteit voor de Bush-kliek <http://rt.com/usa/bush-amnesty-iraq-war-847/> ... omdat Joodse #PNAC samenzwering de opmaat vormde voor de Irak oorlog!'

(21 juni) PVVEmmen @PVVEmmen 'Gaaf de #PVV echt niet eisen. In Joodse geloof is kindermisbruik tot 3 jarigen namelijk OK!'

Heel 2013

Heel 2013 stuurt Lucadj97 antisemitische tweets waarin de Holocaust wordt ontkend en Joden de schuld krijgen van alles wat niet goed is in de wereld. Veel van zijn haattweets zijn gericht aan CIDI-directeur Esther Voet. Op 30 december tweet Lucadj97 '@Esther_Voet Een 'vreedzame kerst' maar ondertussen wel weer leugens verspreiden. Met zogenaamde auschwitz-survivors. HAHAAHAHA triest' en eerder: '...@ Esther_Voet De Joden zijn hoofdverantwoordelijke voor armoede en ongelijkheid op de wereld. Het zijn ratten.' Dit is slechts een greep van zijn antisemitische tweets.

Heel 2013

Het twitteraccount Prachtland retweet zeer regelmatig antisemitische uitlatingen van andere twitteraars. Het 'doortwitteren' van antisemitische tweets van andere personen is ook strafbaar. Hieronder slechts een greep uit zijn tweets waarvan er 26 bij CIDI zijn gemeld.

Op 17 januari retweet Prachtland 'C' @Huseyino40 ☞ Het is geen slechte teken, Joden brengen dood en verderf Hitler had gewoon gelijk! ☞

Op 18 januari: 'IG : Zackariao26 @Zackariao26 What would you change in this World? — Joden dood hebben en israeliers <http://ask.fm/a/23afh370>'

Op 9 maart: 'Mert @mert_ks40 Hitler zei voordat hij dood ging: 'Op een dag zullen jullie mij gelijk geven dat ik Joden heb vermoord..' En gelijk heeftie'

Op 10 maart: 'Kafir /infidels RT @your_vitamins: <http://tinyurl.com/axyqk2c> "Joden zijn afvallige moslims en moeten DOOD Drm #PVV'

Juli 2012, gemeld in 2013

Gedurende Juli 2012 is @Jodenmoppen verschrikkelijk nare 'moppen' over Joden online aan het zetten. Op 13 juli tweet hij onder meer de volgende grappen: 'Jood met een gasfles ? Doe het zelf-er #Jodenmoppen', 'Duurste hotel ? Auschwitz meer dan 1 miljoen sterren ! #Jodenmoppen' en 'Hoe noem je een Jood die van een flat afvalt ? Een vallende ster #Jodenmoppen.'

zomer 2013

Accounthouder 'Pipo' lijkt gefixeerd op complottheorieën, ontkent de Holocaust en stuurt linkjes naar 'Holohoax-films', die de Holocaust ontkennen of bagatelliseren. Bij onderstaande tweet hoort een plaatje waarop Joden staan in een concentratiekamp achter een hek met prikkeldraad. Bij de afbeelding twittert 'pipo' op 23 augustus het volgende: 'Van GIFGAS in Syria en vergeet deze beelden niet. Hollywood at his best!!' Op 30 november: 'Holohoax Survivors who Tell the Truth: <http://youtu.be/xm8UmMuRSSw> via @youtube.'

INCIDENTELE TWEETS

31 januari

CornéHartmann @CornéHartmann: VINDEN JODEN REIZEN FIJN? JA NAAR AUSCHWITZ MET DE TREIN (Dit is een regel uit een anti-Ajaxlied)

januari

Karim @Voordeelbakker: Geen onzin praten trut. Joden zijn onkruid. Ze hebben hun les niet geleerd

14 februari

Granieto(@R_de_Collie: #dwdd Het blijven Joden...Amsterdammers!!!! Paardevlees voor rundvlees verkopen!! #pietdeleeuw

5 maart

Struisvogel @Vogelstruijs:@CIDI_nieuws waarom zou dat toch zijn? 1943. bussen verboden voor Joden 2013. Bussen verboden voor palestijnen L'histoire se repete

18 april

@14luca88: 14/88 gass the jews

25 mei en 31 mei 25-5: maiwandafghani @maiwandafghani: Israël (zionisten) willen de wereld regeren na de val van Amerika en de Dollar. Ze willen hun New Secular World Order plannen doorvoeren.

Omstreeks 31-5: maiwandafghani @maiwandafghani: Israël (zionisten/Joden) wachten op hun Messiah (Dajjal), wat in werkelijk de anti-Christ is, de valse Messiah.

Het eerste bericht gaat in eerste instantie alleen over Israël/zionisten. In de tweet van een paar dagen later toont Maiwandafghani aan dat als hij 'Israël' tweet hij 'Zionisten/Joden' bedoelt.

3 juni

Insta : xesra_@ilovesra_: Just give up (...) ey kk Jood zonder edrogan zou turkije arm land zijn eh kk clannie

6 juni

Hajarr.♥@ajardaoudi: ik had laatst over de moskee gepist maar allah vond het goed ben ik dan nog steeds een goeie...-je moer, kk Jood

30 juni

Emir Spahic@xBOSNIANSOLDIER: Dat is haram megool! - Star is sws haram, ookal valt het niet in de ramadan a kk Jood...

1 juli

Amber♥JayJay'@fxckamberr_: je moeder is kk dik -- -wat praat je over me moeder kk Jood , groot doen? Wie ben je..

2 juli

Irem@_IREMx: je vingert eh? Ik ken jullie zogenaamde brave meisjes – wat zeg jij je moeder vingert kk Jood

5 juli

WN@Walid_gg: ey opkankeren elke Jood mag dood als joran gooi je moeder in de sloot KKJOOD. Doe!

11 juli

RKootje@RKootje_: scotoe jaagt op Marokkanen in de Ramadan, kanker Joden dat ze zijn a sahbi

12 juli

MR. BOMBASTIC@MD0189X: Ik heb weer zo een mooi geel briefje gekregen van die levensloze kanker Joden!

13 juli

Brakel @_Brakel: Niemand feliciteerd me stelletje kanker Joden

14 juli

LayLow©`@Admiraal_: ik vergas jou vuile Jood

15 juli

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: Een wijkagent onderschept een doodsbedreiging op Twitter in de richting van Geert Wilders: 'Ik moett geert wilders echt een keer voor me hebben kk Jood ik wil jou door jou Joodsekop schieten'.

15 juli

Bollebof.@likeesra: Henni is gewoon een lelijke somma met een grote voorhoofd ik ... - Hou je kk bek over haar kk Jood kijk naar jezelf.

4 augustus

keremelo@ksariguul: Barcelona heeft een bezoek gebracht aan de klaagmuur (...) Ronaldo zou dit dus nooit doen, kk Jood messi

8 augustus

Esmee.@xessmeeee_: wat niets van aan trekken ze is een dikzak een kk Jood ...

11 augustus

Quentin Correia@Qucee: En ik zie weer elke Kk Jood in me TL blij doen.. Ga douchen in een gaskamer ofzo joh

23 augustus

Neymar Da Silva@OmarTahirii_7m: RT @OUSSITWEETS5713: Hitler: ik heb bijna alle Joden vermoord, maar een paar gelaten zodat jullie zien waarom ik ze vermoordde !

31 augustus

Mo@Jwt55: Kzei je vader die is een kk Jood gast...

2 september

NickY@RAMPToERIST: Oh kijk hoe stoer je doet ik klap je in real life kk Jood...

19 september

ReduDil♥@DielRedu_e: ...Ga ga kk Jood...

13 oktober

Merwan™@MacacoBonito: Wat gaat jou dat aan het is ask ik blijf anoniem kk Jood - ben moslim man, wel stoer dat je anoniem doet kk hoofd.

17 oktober

Sarai@fxcksarai: Ik weet niet welke kk Jood dat askt maar ik heb er ook voor gekozen om zo door te gaan je weet nie...

19 oktober

Deer talk@sadehorsechild, een op Nederland gericht twitteraar, retweet een antisemitische uiting van DJ Rubiconski@Rubiconski in het Engels: 'STFU israHELL!! We dont need anymore jewish propaganda. You are racist monsters, Hitler would be proud of you.. His spirit lives in #Israel.'

16 november

ShelwynDheeradj@iamSDG_: kk sukkel jou kk moeder met je heilig kom voor me kk neus sloop ik al je tanden kk Jood...

17 december

NSB=@pvv1933 CRT : @EchteJannen Wat vind deze D66 teef van kut Jooden en ander tuig op onze straten? #pvv = nsb

20 december

♥12days.@DamlaSavia: Kkkk ik kan nier op fb, spam deze account aub (...) spam kk Jood nu ander sloop ik je

21 december

S Links – D Rechts@DamlaSavia: Hoe kan je zo erge haat hebben aan de moslims, buitelanders en de Islam? Je kk vrouw is zelf ook buitenlander kanker Jood

21 december

TWEEGEBRUIKERS@teamapriliao10_: Stuur ik lief appjuh gaat die kk Jood niet reagere...

21 december

Weezy™@xPeteekk: ♥♥♥♥♥♥♥♥ oooghh jij keyif in TR.. Kk Jood...

23 december

Othman@Ne3Ne3Dealer: Kk flikker, jij bent grootste Jood...

24 december

Ikram@xformidable: HAHAAHAHA KK JOOD

24 december

Ayman@Tetouanii_: ... :((kk Jood jij gaat na hell op Vespa

25 december

Chaiima@_Chaiimaa: @geertwilderspvv: Nieuw emailadres om anti-Islamsticker te bestellen is: islamsticker@islamsticker.org jou kkr kkr leven kk Jood

25 december

●@PLWK_: stil man, kk Jood, hoerekind ga in de speeltuin spelen ofso, kk lijer

2013

serdar@_Serdar_D Jij bent gewoon een kk domme Jood

4 Het maatschappelijk domein

Deze categorie omvat antisemitische uitingen die zich voordoen in het maatschappelijk domein. Het gaat bijvoorbeeld om spreekkoren tijdens voetbalwedstrijden of uitingen in de media (anders dan als nieuws in verslagen en nieuwsberichten). Deze uitingen zijn niet gericht tegen specifieke melders, maar door de aard ervan worden grote aantallen mensen ermee geconfronteerd. Ook uitingen op internet behoren hiertoe; die worden echter niet door CIDI geteld. Cijfers van MDI en een bespreking van de omgang met dergelijke uitingen vindt u in hoofdstuk 1.2

Alles bij elkaar telde CIDI in de categorie Maatschappelijk domein 22 incidenten in 2013, tegen 19 in 2012.

4.1 Het maatschappelijke domein: Sport

Op het gebied van sport noteerde CIDI 6 incidenten in 2013. In 2012 waren dit er nog 13. In de meeste gevallen gaat het om spreekkoren bij betaald voetbal, maar ook in amateursport deden zich incidenten voor.

Spreekkoren

In de monitor staan voornamelijk antisemitische incidenten of gebeurtenissen die relevant zijn voor de ontwikkeling van antisemitisme in Nederland. Spreekkoren worden lang niet altijd gemeld. Vorig jaar was er veel aandacht voor de categorie Sport. Dit verklaart waarschijnlijk de stijging van 5 in 2011 naar 13 incidenten in 2012. Dit jaar daalt het aantal meldingen in deze categorie weer.

CIDI heeft een prijs in het leven geroepen voor personen of groepen die zich inzetten om antisemitisme te bestrijden. CIDI-bestuurslid Barbara Barend reikt 9 november de eerste CIDI Respect Award uit aan ADO Den Haag. De Haagse voetbalclub wint de prijs voor zijn inzet tegen antisemitische spreekkoren. Directeur Piet Jansen, die de prijs in ontvangst neemt: "De prijs is een 'erkenning' voor de aanpak van de club, maar hij schept ook een verplichting. Daar mag je me aan houden."

ADO is de eerste club in de Eredivisie die geluidsapparatuur heeft geïnstalleerd waarmee, samen met een gezichtsscansysteem, aanstichters en meezingers van antisemitische spreekkoren volledig geïdentificeerd kunnen worden. Zie ook hieronder de daadkrachtige aanpak van ADO Den Haag van het incident op 1 december.

'Dat bepaalt de sfeer in het nieuwe stadion: wie zich niet gedraagt, is er niet welkom', zegt Jansen in een interview met Omroep West. "Als die mannen het te bont hebben gemaakt, dan krijgen ze een stadionverbod en dat vind ik helemaal terecht én daar gaan we ook mee door."

De Haagse wethouder Jeugd, Welzijn en Sport, Karsten Klein, looft ADO Den Haag voor zijn brede maatschappelijk inzet.

14 april

Een PSV-fan brengt tijdens de wedstrijd PSV tegen AJAX een Hitlergroet. Hij krijgt van de Eindhovense club een stadionverbod. Hij wordt niet strafrechtelijk vervolgd omdat AJAX geen klacht tegen hem indient. PSV heeft Ajax wel op die mogelijkheid gewezen. De fan is na verhoor met een proces verbaal op zak naar huis gestuurd. PSV vindt zijn gedrag onacceptabel en gaat de supporter binnenkort 'passende maatregelen' opleggen, zo meldt een woordvoerder.

5 mei 2013

Enkele tientallen ADOsupporters kijken samen naar de wedstrijd Feyenoord ADO Den Haag, waarschijnlijk in het supporters home. Na een doelpunt van ADO wordt massaal 'Hamas, Hamas, Joden aan het gas' gescandeerd. Het incident is gefilmd en op internet gezet.

8 augustus

Melder hoort van twee spelers die aanwezig waren op het trainingskamp van het eerste elftal van de Amsterdamsche Football Club (AFC) in Noord-Italië, dat de trainer zich daar negatief heeft uitgelaten over een persoon die nauw betrokken is bij de het team. De trainer zou de spelers hebben gewaarschuwd en verzocht uit de buurt te blijven van 'die Jood'. En opmerkingen als: 'Pas

op, het is een Jood, die kan je niet vertrouwen.’ CIDI heeft dit opgenomen met de club. De trainer heeft zich verontschuldigd voor zijn uitlatingen en is door de clubleiding berispt.

25 september

Melder luistert naar een uitzending van Rijnmond Sport over voetbalclub FC Dordrecht. Tijdens het item steekt uit het niets een jongen zijn hoofd voor de camera en roept de bekende leus: ‘Hamas, Hamas alle Joden aan het gas’.

2 oktober

Melding bij discriminatiebureau Amsterdam: Voorafgaand aan de wedstrijd Ajax AC Milan brengen ‘supporters’ van de Milanese club de hitlergroet naar fans van Ajax. De Amsterdamse politie pakt tientallen Milanese supporters worden op.

1 december 2013

Tijdens de wedstrijd ADO Den Haag Ajax zit er op de tribune een persoon met een Hitlermasker. Op de foto’s die van het incident verschijnen op internet en social media is de tekst ‘Hamasssss’ toegevoegd. De Haagsche voetbalclub kan door middel van geïnstalleerde geluid- en cameratechnologie snel ingrijpen. Een woordvoerder van de club heeft laten weten dat deze persoon een stadionverbod heeft gekregen voor de thuiswedstrijden van ADO en is aangemeld voor een landelijk stadionverbod. Daarnaast heeft ADO de zaak overgedragen aan de politie en is het nu een strafrechtelijk traject.

4.2 Het maatschappelijk domein: demonstraties

CIDI telde in 2013 één antisemitisch incident tijdens demonstraties, evenveel als in 2012.

Extreemrechtse demonstraties, hoewel een punt van zorg, worden niet geteld als daarbij geen *specifiek antisemitische* leuzen of symbolen worden gemeld. Hetzelfde geldt voor de vele extreemrechtse symbolen, vooral hakenkruisen, die op allerlei plaatsen in Nederland worden gekrast en geklad. Hoewel dat juridisch gezien antisemitische uitingen zijn, telt CIDI hakenkruisen alleen als er andere uitingen bij staan tegen Joden. In alle andere gevallen is lang niet altijd duidelijk of de daders aan het hakenkruis enige (neonazistische) betekenis hechten. Omgekeerd is het lang niet altijd zeker of het om extreemrechtse daders gaat, ook niet als een hakenkruisbekladding heel duidelijk is bedoeld als een belediging tegen Joden (zie ‘bekladdingen’ voor die laatste gevallen).

Augustus

Voor de ingang van de Albert Heijn aan de Grote Marktstraat in Den Haag, is dit jaar meerdere malen een éénmansdemonstratie gesignaleerd. De man staat voor de supermarkt met een bord waarop staat: ‘Boycot Israel, Judeo nazi’s not welcome’.

Dezelfde man staat vorig jaar op 3 december 2012, gemeld in 2013, voor de Bijenkorf in Den Haag met een bord ‘Gaza: Arbeit macht frei.’

4.3 Het maatschappelijke domein: Extreemrechts:

In 2013 telde CIDI 3 incidenten in de categorie extreem rechts, in 2012 waren dit er 0.

21 september

De PVV organiseert op zaterdag 21 september een demonstratie tegen het kabinet Rutte II op de Koekamp in Den Haag. De antifascistische beweging KAFKA heeft op de demonstratie NSB-vlaggen gespot. Op film is ook te zien hoe enkele aanwezigen op de demonstratie de nazi-groet brengen. PVV reageert naar CIDI met de volgende zin: 'De PVV verwerpt uiteraard alles wat riekt naar nationaal-socialisme en extremisme.' In de Kamer zijn naar aanleiding van dit incident vragen gesteld aan Geert Wilders.

Oktober

Melding uit de media. Totalitarian Art Gallery verkoopt Mein Kampf. De verkoop hiervan is verboden. Omdat het lijkt te gaan om een mediastunt ziet CIDI af van aangifte. Een andere organisatie doet dat wel. Volgens verschillende media is sinds de aangifte de vraag naar het boek sterk toegenomen.

December - Marktplaats

CIDI ontvangt een melding dat er op de veilingssite Marktplaats grootscheepse handel in naziprodukten gaande is. Er staat een groot aantal naziprodukten te koop aangeboden, onder ander dolken voorzien van een hakenkruis en SS tekens, zowel 'originele' als replica's. De verkoop hiervan is in Nederland verboden. CIDI en Marktplaats zijn met elkaar in gesprek gegaan over de handel in nazi-spullen. Zichtbare en afgeplakte nazisymbolen zijn nu niet meer toegestaan. De aangepaste

regels dienen te voorkomen dat er nog in illegale nazi-spullen wordt gehandeld. Begin december doet CIDI in ieder geval aangifte tegen een grootaangebieder op Marktplaats.

4.4 Het maatschappelijk domein: Media

Dit jaar steeg het aantal incidenten in de categorie Media van één naar vijf incidenten. Eén verklaring kan zijn dat er daadwerkelijk meer antisemitische uitingen zijn gedaan. Een andere verklaring zou kunnen zijn dat het steeds gemakkelijker wordt dergelijke incidenten te delen via sociale media, waardoor meer mensen ze onder ogen krijgen en de kans op een melding stijgt. Tenslotte: zoals CIDI in voorgaande jaren al rapporteerde, zijn antisemitische uitingen steeds vaker te vinden op mainstream media op internet, vooral in reacties op nieuwsartikelen. Daarbij is een algemene verharding waarneembaar; er wordt vaker online opgeroepen tot haat en geweld. 'De media' kunnen ook een bron van ergernis zijn, vooral waar het gaat over onderwerpen als Joden en Israël waarbij men emotioneel betrokken is. Maar lang niet alles waar Joden zich aan ergeren is ook antisemitisch. Ook als er sprake is van (al dan niet vermeende) eenzijdigheid of onjuiste berichtgeving antisemitische reacties wekt, is daarmee de berichtgeving zelf niet per se antisemitisch.

Een medium kan dader zijn, maar ook een podium voor antisemitische uitingen. Soms is het slechts de boodschapper, die zijn werk doet door antisemitische voorvallen te rapporteren.

CIDI telde in 2013 9 incidenten in deze categorie, tegen 4 in 2012. In 2013 waren er daarbij, anders dan in 2012, ook incidenten met de media als 'dader'.

24 februari

In het NTR-programma *Onbevoegd Gezag* praat Mehmet Sahin, buurtwerker, met vier Turks-Nederlandse jongens over Anne Frank. De jongens zeggen tijdens de uitzending onder andere: 'Ik haat Joden. Klaar. Die gedachte kun je niet bij me wegnemen.' En: 'Wat Hitler met de Joden heeft gedaan, daar ben ik wel mee tevreden.'

Dit incident is 7 keer bij CIDI gemeld. Het incident is gecategoriseerd als 'schelden' omdat de media slechts fungeerde als doorgeefluik. Zie voor afhandeling: aangifte derden in de categorie Politie en Justitie.

9 april

Melder luistert naar het radioprogramma Lijn 1 van de NTR op Radio 1. Naeeda Aurangzeb interviewt Boudewijn de Bruin, Hoogleraar Financiële Ethiek aan de Rijksuniversiteit Groningen. Het onderwerp van het gesprek is 'Wat doen de banken allemaal fout? Vertrouwt u de bank nog?' Een beller reageert: 'Al sinds het ontstaan van de mensheid bestaat er géén financiële ethiek! Van de sluwe Joodse tollenaars waar Jezus zo'n hekel aan had, tot aan de huidige hebzuchtige beleggers, banken en partijen zoals de VVD!'

Presentatrice geeft aan er misselijk van te worden en noemt het antisemitisme. De hoogleraar negeert het antisemitische incident en gaat in op het bestaan van financiële ethiek.

7 juni

Een bekende Nederlandse zanger wordt op de Amsterdamse nieuwszender AT5 geïnterviewd naar aanleiding van het éénmalige optreden van de Amerikaans-Joodse zangeres Barbra Streisand in de Ziggo Dome in Amsterdam. Over de reden dat Streisand naar Amsterdam is gekomen zegt hij: "Ja, ik denk dat ze geld nodig heeft, ze heeft gelijk, zou ik ook doen." (hij begint te lachen). Interviewer vraagt: "Want ze is 71.." Gordon onderbreekt en zegt: "Een beetje Joodse instelling." De Interviewer vervolgt: "Dat zit er misschien achter?" Gordon: "..oiii laat ik nog even wat bij elkaar schrapen."

In een reactie aan CIDI laat de zanger weten: "Mijn hemel. Uitspraak is puur cynisch en grappig bedoeld. Ik heb vele Joodse vrienden en sta als zondag zelfs op een Joodse bruiloft te zingen van mijn vrienden. Joodse mensen hebben humor." Niet iedereen kan deze vorm van humor waarderen. Minister Asscher is niet blij met de uitspraken en twittert: "'grappige' Gordon ongeschikt als rolmodel #schrapen."

29 juli

Frits Barend zit in de uitzending het radioprogramma 'Echte Jannen'. Tijdens een radiospel kunnen mensen bellen naar de studio. 'Pieter-III' belt in en zegt: "Juden Raus. Frits Barend nach Auschwitz." De presentatoren reageren geagiteerd: "Je wordt er doorziek van," en besluiten, per direct met het spel te stoppen.

3 september 2013

GeenStijl publiceert op 3 september een artikel over PVDA-er Robert Baruch. Het artikel gaat over de manier waarop Baruch Europarlementariër wil worden. Volgens GeenStijl niet een eerlijke manier maar een 'Jodenstreek'. 'Dus wij weten dingen over de selfkicker Robbert Baruch, GS-doodsbedreiger en plegger van Jodenstreken.'

In een reactie op de website laat Geenstijl weten: 'Hallo (...). Klinkt ook een beetje alsof je boos bent om het stilistische gebruik van het archaïsche doch keurig Nederlandse woord 'Jodenstreek'. Dat werd gebruikt om terug te verwijzen naar een historisch artikel over hoe Baruch GeenStijl er ooit bij probeerde te naaien op een manier die op zuivere wijze voldoet aan de betekenis van het woord 'Jodenstreek'. (...) Taalnazi! Groetjes, Van Rossem.'

4 september

Via een tweet gemeld: in een item van PowNews over de Ajaxstraat in Rotterdam worden verschillende Rotterdammers geïnterviewd. Eén daarvan zegt: "Kijk, Ajax dat zijn de Jodenknechten, daar ben ik niet van gediend."

10 november

In het televisieprogramma *Verhalen met de Zandtovenaar* van de RKK verbeeldt kunstenaar Gert van der Vijver scènes uit Bijbelverhalen door in zand te tekenen. Zangers, zangeressen en een achtergrondstem vertellen beurtelings verhalen over Jezus. Het programma is specifiek gericht op kinderen.

Tijdens de uitzending van 10 november worden de volgende uitspraken gedaan: "Maar de leiders van het Joodse volk waren bang dat hij de baas zou worden, ze wilden Jezus doden (...) de Joodse leiders bedachten een plan om Jezus in de val te laten lopen." Zangeres Pearl Jozefzoon kruipt in de huid van Joodse Schriftgeleerden en zingt: "Volg hem niet. Hij breekt zijn beloften en hij breekt zijn woord. Hij is inconsequent, volledig gestoord. Breek hem, breek zijn hart. Maak hem af. Begraaf hem met kritiek, heb hem niet lief, maar volg hem niet." Daarbij worden beelden getoond van Joden met gerimpelde, vertrokken gezichten; oude, verbitterde leidslieden, en de Romeinse achtergrond van de kruisiging wordt niet genoemd.

Na kritiek van christenen en Joodse organisaties, waaronder CIDI, is besloten de serie te herzien.

28 november

Melding via twitter: melder hoort een ongepaste grap van een sportverslaggever van RTL7 tijdens de UEFA Europa League wedstrijd AZ Maccabi Haifa. Hij hoort de presentator zeggen: "Daar in het midden zit een meneer met zo'n Joodse kandelaar, een Hanuka heet dat... Misschien ook een beetje Joods dat er maar drie kaarsjes aan zijn."

Heel 2013

Op de column van Elma Drayer in Trouw (28-2-2013) over het verdwenen taboe op Jodenhaat reageerden enkele lezers op internet antisemitisch: 'islamhaat wordt gefinancierd vanuit de Joodse hoek', een ander heeft het over de 'huichelende en gluiperige Jood'. Volgens een melder is Trouw hierop geattendeerd, maar de internetredactie weigert die bijdragen te verwijderen.

CIDI ontvangt vaker meldingen over websites die antisemitische reacties op bijvoorbeeld nieuwsartikelen niet of langzaam verwijderen.

4.5 Het maatschappelijk domein: kunst en cultuur

In 2013 telt CIDI 3 incidenten in deze categorie. Dit zijn er twee meer dan in 2012. Toen werd er 1 incident geteld.

25 juni

Op de Portugees-Israëlitische begraafplaats Beth Haim in Ouderkerk aan de Amstel organiseert Stichting Opo Kondreman een herdenkingsbijeenkomst in het kader van het de afschaffing van de slavernij, bij het graf van de slaaf Elieser. Voorzitter Perez Jong Loy opent de bijeenkomst en zegt: "Deze keppel die ik nu draag roept bij mij en mijn voorouders nare herinneringen op." Volgens

melder doelt hij hiermee op slavenhandel door Joden. CIDI neemt contact op met de voorzitter, die zegt bij zijn standpunt te blijven en daar onder meer aan toevoegt: "(de) Jood overheerst de niet-Jood (...) Joden zijn medeverantwoordelijk voor het niet kunnen uitoefenen van mijn religie."

14 september

Roermondse basisschoolleerlingen krijgen een rondleiding door de plaatselijke synagoge aan de Hamstraat in het kader van de Open Monumentendag. In Dagblad de Limburger wordt hun rondleidster geciteerd over de staat van de verouderde synagoge. "Dit is wel te verhelpen, maar dat kost geld. Het pand is eigendom van de Joodse Gemeente Maastricht en ja dan doe je toch zaken met Joden," zegt de vrouw, bij wijze van grap verwijzend naar het antisemitische stereotype over Joden en geld. Belangrijk is dat de uitspraak is gedaan in het kader van een rondleiding van basisschoolleerlingen.

November 2013

Melder bezoekt de musical Jersey Boys. Tijdens de voorstelling doet één van de acteurs de uitspraak: "Die vuile woekerJood". Melder dient een schriftelijke klacht in bij Van Den Ende Theaterproducties. De musicalproducent antwoordt: 'Het script wordt aangepast en het woord zal worden veranderd in 'woekeraar'.' Op 24 september komt een melding binnen over dezelfde musical: meldster hoorde de acteurs zeggen: "Wat een vuile Jodenstreek van jou, wat een vuile Jodenstreek", of woorden van gelijke strekking.

5. Internet

CIDI telt geen meldingen van antisemitisme op internet, maar werkt samen met het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) voor het verwijderen van uitingen waarover wij klachten ontvangen. Er wordt bij CIDI regelmatig melding gedaan van online-antisemitisme. Dit jaar werden meer dan 19 verschillende websites bij CIDI gemeld. CIDI en MDI hebben gezamenlijk aangifte gedaan tegen de website Boinnk en uitingen op de website van Stop De Bezetting.

Verder worden er in het kader van een ruzie in de blogsfeer tussen onder meer Peter Breedveld, Hassnae Bouazza, Elma Drayer en 'Loor' over en weer kwetsende uitingen gedaan. Sommige daarvan neigen naar antisemitisme, maar omdat ze worden gemaakt op internet worden deze niet meegeteld in de monitor.

De internetwaakhond MDI verzamelt meldingen over alle soorten discriminatie op internet. In totaal zijn er bij het internet-meldpunt 809 meldingen gedaan over 924 uitingen. Antisemitisme is met 250 gemelde uitingen opnieuw de grootste categorie van discriminatie op het Nederlandse deel van het internet. Gezien de kleine omvang van de Nederlandse Joodse gemeenschap een opmerkelijk feit. Net als vorig jaar merkt MDI op dat discriminatie steeds meer terug te vinden is op 'mainstream' websites. Bovendien is de aanhoudende stijging van discriminatie op sociale media (Twitter, Facebook, YouTube) en mainstream-websites opvallend.

2. Politie en Justitie

In de jaarlijkse Monitor Antisemitische Incidenten in Nederland bericht CIDI, behalve over de incidenten, ook over de juridische afwikkeling van aangiftes die onder meer door CIDI zijn gedaan en over zaken die op deze afwikkeling van invloed kunnen zijn.

De bestrijding van antisemitisme mag niet worden overgelaten aan justitie alleen, maar goed en zichtbaar optreden van politie en justitie is een belangrijk signaal naar (potentiële) daders dat zulke uitwassen niet worden geaccepteerd. Goede communicatie richting slachtoffers en leden van de getroffen groep is zowel voor hen als voor de maatschappij als geheel belangrijk. Vooral grootschalige en zeer publieke incidenten (bijvoorbeeld voor een televisiecamera) wekken een gevoel van maatschappelijke onveiligheid als daartegen onvoldoende (zichtbaar) wordt opgetreden.

1. POLITIE

Melders hebben ook dit jaar zeer wisselende ervaringen met het doen van aangifte. De één is vol lof over de behulpzaamheid en het medeleven van de afhandelende agent; een ander voelt zich niet serieus genomen door een agent die hem aanraadt om geen aangifte te doen of die op eigen initiatief slechts een melding optekent; een enkeling voelt zich door de politie opnieuw geschoffeerd.

De keuze voor een discriminatiegrond bemoeilijkt de aangifte voor politieagent en slachtoffer. Antisemitisme is in artikel 137 niet apart benoemd als discriminatiegrond. De politie weet in sommige gevallen zelf niet of een antisemitisch incident moet worden benoemd als discriminatie op grond van 'godsdienst', 'levensovertuiging' of zelfs 'ras'. Vorig jaar vroeg een agent: "Voelt u zich nu gediscrimineerd op basis van uw geloof, of door uw ras?" Melder is hierover zo boos dat hij zegt nooit meer aangifte te doen, terwijl hij vaker op straat wordt uitgescholden..

Bij incidenten waarbij het opsporen van een dader lastig lijkt, wordt vaak aangestuurd op het doen van een melding in plaats van een aangifte. Soms maken agenten er ongevraagd een melding van wanneer het slachtoffer niet nadrukkelijk verzoekt om aangifte te doen. Dit kan leiden tot onderrapportage. Ook is het niet altijd mogelijk om meteen aangifte te doen. Regelmatig moet er eerst een afspraak voor worden gemaakt.

De politie probeert vaak d.m.v. een buurtregisseur te bemiddelen bij burenruzies. Om een goede reden: burens zullen elkaar in de toekomst blijven tegenkomen en een ruzie die doortert is hinderlijk voor de betrokkenen en voor de politie. Soms zijn slachtoffers echter zo diep beledigd dat ze niet in gesprek willen met de dader. In tenminste één geval is bekend dat de politie sterk aandrong op bemiddeling. Toen het slachtoffer aangaf dit niet te willen, zei de politie "dan kunnen we verder weinig voor je doen," of woorden van gelijke strekking.

Er zijn ook positieve gebeurtenissen en ontwikkelingen te melden. Zo heeft de politie een NSB-themafeest voorkomen door adequaat in te grijpen. Verder heeft er dit jaar een intensivering plaats gevonden van contacten tussen CIDI en politie. Het Joods politienetwerk en CIDI hebben geregeld overleg over antisemitische voorvallen en mogelijke oplossingen. Hierdoor weet de politie beter wat er speelt en kan CIDI bijdragen aan 'maatwerk' voor slachtoffers. Bovendien draagt het overleg bij aan de verbetering van onderlinge communicatielijnen en vergroting van kennis. Partijen weten elkaar gemakkelijker te vinden.

2. JUSTITIE

CIDI en het Openbaar Ministerie overleggen periodiek over de voortgang van aangiftes van CIDI. Ook zaken waarin CIDI uitdrukkelijk toestemming heeft gekregen de voortgang te volgen, worden tijdens het overleg besproken. Op deze manier zorgen CIDI en OM dat zaken niet aan de aandacht ontsnappen en te lang blijven liggen.

De aangifte tegen het incident waarbij een hakenkruis werd geklad op een wegwijzer (zie ook bekladding Joodse doelen; 24 mei) heeft weinig opgeleverd. De politie heeft geen verdachte kunnen vinden.

Ook bij het incident van 24 juli, waarbij de naam van de burgemeester van Maastricht op een afvalcontainer stond geklad voorzien van een hakenkruis, is geen verdachte gevonden.

In de zaak tegen Jeroen De Kreek, een veelmailer, twitteraar en beheerder van verschillende websites vol antisemitische en Holocaustontkennende artikelen, is in juni uitspraak gedaan. De rechtbank vond de gedane uitingen strafbaar, maar vindt dat hij niet kan worden bestraft, omdat hij ontoerekeningsvatbaar zou zijn. Tegen deze uitspraak is het Openbaar Ministerie in Hoger beroep gegaan. Er is besloten opnieuw onderzoek te doen naar zijn psychische gesteldheid. In 2007 is De Kreek, ondanks een rapport waaruit hij gedeeltelijk ontoerekeningsvatbaar bleek, immers ook veroordeeld.

Tegen één van de jongens die tijdens de uitzending van Onbevoegd Gezag (zie incident Schelden: 24 februari) antisemitische uitingen deed, is door een lokaal discriminatiebureau aangifte gedaan. De rechter besluit niet te vervolgen "als hij bereid is enige voorlichting te krijgen". CIDI vindt dit onaanvaardbaar en start een artikel 12-procedure, d.i. een procedure die belanghebbenden de mogelijkheid biedt zich te beklagen over een beslissing van de Officier van Justitie om niet te vervolgen. De artikel 12-procedure werpt geen vruchten af, onder meer omdat, zo deelt het Hof in Arnhem mee, de jongens hebben gesproken met een rabbijn.

Voor het openbaar maken in de periode van 26 maart 2012 tot en met 11 februari 2013 van 'The biological Jew', ontvangen de directeur en de penningmeester van Stichting Visie een geldboete ter hoogte van €1.000, en bij gebrek aan betaling een hechtenis van 20 dagen. De helft van deze boete wordt niet ten uitvoer gelegd, tenzij anders gelast. Beide personen krijgen een proeftijd van twee jaar.

Als men kijkt naar het aantal landelijk ingestroomde discriminatiefeiten bij het Openbaar Ministerie, valt op dat antisemitisme de meest voorkomende grond is waarop in 2012 is gediscrimineerd. In 2010 was in iets minder dan de helft van de gevallen sprake van antisemitisme, in 2012 in driekwart van de gevallen. Dit blijkt uit gegevens van het OM gepubliceerd in Discriminatiebeeld regio Amsterdam-Amstelland: september 2013. In totaal zijn er in 2012 31 feiten bij het OM gemeld.

CIDI heeft dit jaar meerdere aangiftes gedaan.

3. Aanbevelingen

Educatie

- Antisemitische incidenten moeten niet alleen worden bestreden, maar ook worden voorkomen. Er bestaat een groot gebrek aan cijfers over het bestaan van vooroordelen onder jongeren, hoewel er meerdere onderzoeken zijn uitgevoerd naar 'ervaren discriminatie'. CIDI roept de minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschap op om een landelijk onderzoek te doen naar (antisemitische) vooroordelen onder middelbare scholieren. Het onderzoek 'Jong in Antwerpen en Gent' (2013) zou als raamwerk hiervoor kunnen dienen. Op deze manier onderzocht, ontstaat een duidelijk beeld van de aard en omvang van het probleem. Bij periodieke herhaling kan worden gemeten of oplossingen werken.
- Holocausteducatie op scholen is van groeiend belang. Daaraan moet meer en vooral anders aandacht worden besteed. Holocaustherdenking en –educatie moeten niet langer eenzijdig gericht zijn op Joden enkel als slachtoffers en overeenkomsten benadrukken tussen de Holocaust en 'andere erge dingen' in de wereld van nu. Het moet duidelijk zijn dat genocide fundamenteel anders is dan een politiek conflict waarbij slachtoffers vallen, hoe erg men dat ook vindt. Leerlingen dienen een duidelijk onderscheid te leren maken tussen politieke opvattingen over Israël en feiten over de Holocaust. Holocausteducatie mag in geen geval trachten leerlingen een schuldgevoel aan te praten en moet een duidelijk onderscheid maken tussen het vergelijken van de Holocaust met andere verschijnselen, en het *gelijkstellen* daarvan.
- Holocausteducatie lijkt niet per definitie het geschikte middel om antisemitische vooroordelen onder leerlingen/ scholieren tegen te gaan. Een probleem is dat sommige leerlingen weten wat er is gebeurd en dat zij dit goedkeuren. Het kritisch denkvermogen van leerlingen dient te worden ontwikkeld, zodat zij in staat zijn de 'eigen vooroordelen' te deconstrueren. Een onderzoek naar educatievormen die (antisemitische) vooroordelen tegen gaan is hiervoor nodig.
- Binnen Holocausteducatie moet ook het verschijnsel Holocaustontkenning worden behandeld, met lespakketen voor het tegengaan hiervan.
- De steeds verder 'algemeniserende' wijze waarop 4 mei wordt herdacht, werkt Holocaust-vergelijkingen en -bagatellisering in de hand en moet in dit licht opnieuw worden gezien. Het recente besluit van het Nationaal comité 4 en 5 mei om van 4 mei een dag van herdenking te maken en van 5 mei een dag van verzoening, en om te benadrukken dat het nationaal comité Nederlanders herdenkt tijdens plechtigheden, is een stap in de goede richting. Landelijke richtlijnen vanuit het 4 en 5 mei-comité kunnen de 'algemenisering' en onduidelijkheid tegengaan.
- Antisemitische vooroordelen zijn onder meer gestoeld op negatieve beeldvorming over Joden. Het is belangrijk dat binnen onderwijsinstellingen en opleidingsinstituten voor leraren aandacht wordt geschonken aan het herkennen en tegengaan van negatieve beeldvorming over concrete groepen. Ideeën onder leerlingen over complottheorieën verdienen hierbij speciale aandacht. Ook dient rekening te worden gehouden met (onbewuste) vooroordelen die docenten er mogelijk zelf op nahouden.
- De inzet van rolmodellen om van binnenuit in een gemeenschap verandering teweeg brengen is raadzaam. Personen waar jongeren tegen opkijken kunnen waarschijnlijk invloed uitoefenen op bestaande vooroordelen.
- Grote projecten kunnen helpen antisemitisme en andere vormen van racisme tegen te gaan, mits zij mensen van alle leeftijden (inclusief autochtonen) bewust maken van hun eigen vooroordelen en uitsluitingsmechanismen helpen signaleren en tegengaan. Zulke projecten moeten bevorderen dat mensen elkaar behandelen als mens en niet als vertegenwoordiger van een groep. Zij moeten het besef aankweken dat niemand passief 'omstander' kan blijven bij gedrag dat schadelijk is voor de maatschappij. Deze projecten mogen in geen geval de deelnemers een schuldgevoel aanpraten en moeten eventueel bestaande schuldgevoelens bespreekbaar maken.

- Een grondige evaluatie van leermiddelen en lesmethoden die worden gebruikt in vakken als Geschiedenis, Maatschappijleer, Internationalisering, Burgerschap en Wereldoriëntatie lijkt op zijn plaats. Ook bij sociaal-culturele activiteiten en inburgeringactiviteiten zou meer aandacht besteed moeten worden aan het vormen van een positieve identiteit, die niet alleen maar op religie stoelt.

Politie en Justitie

- Voorstellen die maken dat groepsbelediging niet langer strafbaar is, maken onbedoeld de weg vrij voor een slechter leefklimaat van minderheden in dit land, ook van Joden, en dienen te worden verworpen.
- Minister Opstelten tracht het doen van aangiftes gemakkelijker te maken. Door de komst van een nationale politie kan iedereen vanaf 2015 overal aangifte doen. Per 1 januari 2014 ontvangen alle aangevers van high impact crimes binnen maximaal 2 weken bericht over de voortgang van de behandeling. Deze aanpak is bemoedigend. Voor zover dit niet al het geval is, zouden ook slachtoffers van hatecrimes binnen deze categorie moeten vallen, gezien de grote impact op het slachtoffer, diens directe omgeving en het veiligheidsgevoel in de maatschappij. Op zijn minst zouden slachtoffers van hatecrimes ook binnen twee weken bericht moeten krijgen over de voortgang.
- Een helder aangifteformulier voor discriminatiezaken, waarin de mogelijkheid bestaat om antisemitisme aan te geven, kan bijdragen aan een betere registratie van antisemitische feiten en vergemakkelijkt de aangifte voor zowel politie als aangever.
- Antisemitische spreekkoren, zoals het ' Hamas-' en het 'Jodenjachtlied', moeten actief worden bestreden door Justitie, voetbalclubs en de KNVB:
Justitie kan effectiever optreden door vaker stadionverboden met meldingsplicht te eisen. Daders die zich bij aanvang van wedstrijden elders moeten melden, wordt het zo onmogelijk gemaakt om toch het verboden stadion binnen te glippen. Ook kunnen hoge boetes voor aanzetters van spreekkoren bijdragen aan vermindering van spreekkoren.
De KNVB en clubs kunnen een actievere rol spelen: het installeren van speciale geluidsapparatuur om leiders van spreekkoren te identificeren, zoals bij ADO Den Haag, kan als 'good practice' gelden in de strijd tegen voetbalkoren en kan door de KNVB sterk worden aangeraden (zo niet verplicht). --
De KNVB kan scheidsrechters instrueren sneller maatregelen te nemen zodra zij discriminatoire spreekkoren horen. De mogelijkheid voor voetballers om het veld te verlaten bij spreekkoren dient te worden onderzocht.
Tenslotte ligt er een nadrukkelijk verzoek bij Ajax om 'pro-Joodse' spreekkoren aan te pakken. Ook al zijn antisemitische spreekkoren nooit een legitieme reactie op wat dan ook, supporters die onder de vlag van 'Joods zijn' anderen uitschelden, werken zulke spreekkoren in de hand. Gesprekken tussen de clubs, supporters en voetballers, directe verzoeken door voetballers zelf en strengere huisregels waarin opgenomen dat ook pro-Joodse spreekkoren onwenselijk zijn en beboet zullen worden, kunnen bijdragen aan vermindering van spreekkoren.
- Bij vergelijkbare acties tegen gebouwen (bekladding/vandalisme tegen synagogen, moskeeën) in eenzelfde periode, ook als die in verschillende plaatsen worden uitgevoerd, is het opsporen en nagaan van motieven van en eventuele communicatie/verbanden tussen daders van extra belang. In tijden waarin dergelijke acties te verwachten zijn, dienen gerichte opsporingsmethodes te worden ingezet zoals *undercover*-agenten en cameratoezicht.
- Hoewel niet elke aangifte kan leiden tot vervolging, moet er iets gedaan worden aan de talloze gaten in het traject van aangifte bij politie, via het instellen van een opsporingsonderzoek en het voor de rechter brengen door het Openbaar Ministerie naar een eventuele veroordeling.

Internet

- De verspreiding van (alle soorten) racistische haat via lezersreacties moet actief worden tegengegaan door het patrouilleren van de politie op het internet en het aanspreken van moderators.
- Antisemitische berichten op Twitter dienen grondig te worden aangepakt. Op dit moment kunnen twitteraars geheel anoniem de meest rabiate berichten posten. CIDI dringt er bij justitie op aan om actiever op te treden en zo nodig internationaal afspraken te maken waardoor Twitter wordt gedwongen IP-adressen te geven.
- Justitie dient de mogelijkheden te onderzoeken om antisemitische (en andere racistische) uitlatingen op Twitter en Facebook te verwijderen. Nederland kan samenwerken met en leren van de Duitse en Franse aanpak van het tegengaan van haatberichten op Twitter. Beide landen hebben het voor elkaar gekregen om de zichtbaarheid van haat-uitingen te beperken. Voor zover nodig dient aanvullende wetgeving te worden ontwikkeld.
- Verantwoordelijke internetgebruikers op interactieve nieuwssites moeten zelf met een eenvoudige druk op de knop de sitebeheerder om verwijdering kunnen vragen van racistische of haatzaaiende reacties. Alle interactieve websites die lezersreacties toestaan, zouden zo'n knop moeten hebben.
- Het moet eindelijk mogelijk worden websites aan te pakken waar de eigenaar zelf racistische en haatverwekkende inhoud op plaatst (zoals Radio Islam en Stormfront), ook als die in het buitenland worden gehost, bijvoorbeeld door uploaders aan te pakken en via diplomatiek overleg.
- Justitie dient de mogelijkheden te onderzoeken voor actie in EU-verband, bijvoorbeeld door aansluiting bij het Duitse initiatief om in de VS aan te dringen op het verwijderen van nazisymbolen en ander verboden materiaal met een beroep op in de VS geldende regels tegen het opwekken van haat.
- Meer moderators zouden getraind moeten worden in het herkennen en verwijderen van racistische, antisemitische en Holocaustontkennende berichten.
- Het is van groot belang dat er een effectieve internetwaakhond bestaat die fungeert als meldpunt en alle vormen van discriminatie op het web monitort en bijdraagt aan verwijdering hiervan.

Dialog

- Dialoogprogramma's die zich richten op het tegengaan van antisemitisme, vooroordelen en andere vormen van uitsluiting mogen zich niet beperken tot bijv. islamitische en Joodse doelgroepen en ook niet tot jongeren. In het bijzonder onder - ogenschijnlijk *mainstream* - oudere autochtonen zijn (ook) daders te vinden. Voor deze groep verdienen interessante projecten over de geschiedenis van WO2 in hun eigen omgeving aanbeveling, die hen kunnen helpen met onverwerkte schuld- en haatgevoelens.
- De kleine omvang van de Joodse gemeenschap maakt de druk onevenredig groot voor Joden in Nederland om te participeren in dialoogprogramma's. Oplossingen met betrekking tot dialoog dienen rekening te houden met deze valkuil.

Bijlagen

BIJLAGE I: Definitie en uitgangspunten antisemitisme

Definitie

De registratie van antisemitisme is complex. De zwaarte van de incidenten lopen sterk uiteen en de definitie van antisemitisme is niet voor een ieder gelijk. CIDI hanteert de volgende definitie van het begrip antisemitisme:

Het anders behandelen van Joden als persoon of als groep dan andere mensen of bevolkingsgroepen, in het bijzonder het zich vijandig opstellen ten opzichte van Joden op grond van vooroordelen.

Antisemitisme bestaat ook daar waar geen Joden zijn, daar waar zich geen Joden aandienen om haatgevoelens tegen te uiten. Zo wordt het woord 'Jood' gebruikt als scheldwoord. Joods zijn is iets negatiefs, iets wat fout, slecht of verachtelijk is. Ook dit is antisemitisme, ondanks dat er waarschijnlijk geen Jood direct bij betrokken is.

Uitgangspunten

Deze rapportage heeft de volgende uitgangspunten:

- Er wordt onderscheid gemaakt tussen ernstige en overige incidenten. Onder ernstig wordt verstaan: fysiek geweld, bedreiging met geweld en schending van monumenten en synagogen.
- Interpretatieverschillen over incidenten zijn mogelijk. Zo kan het een vraag zijn of iemand in een ruzie werkelijk antisemitisch wordt bejegend, of dat het slachtoffer de ruzie als antisemitisch interpreteert. CIDI verkiest in geval van twijfel voor niet opnemen, boven oneigenlijke discussies over het karakter van een opmerking.
- Regelmatige scheldpartijen tegen één en dezelfde persoon worden als één incident geteld. Dat geldt ook voor meerdere telefoontjes naar één en dezelfde persoon of instantie.
- Antisemitische uitlatingen gedaan op het internet worden niet opgenomen in de tellingen, omdat deze registratie door het Meldpunt Discriminatie Internet wordt gedaan.
- Bekladdingen worden alleen opgenomen, wanneer deze gecombineerd zijn met anti-Joodse uitlatingen of op Joodse gebouwen. Dit betekent dat hakenkruizen op viaducten, tunnels, e.d. niet worden geregistreerd.
- Het uitbrengen van de Hitlergroet wordt alleen geteld wanneer deze in de richting van een Joodse persoon of instelling of tijdens dodenherdenking of Bevrijdingsdag wordt gebracht
- Met een als Jood herkenbaar persoon worden personen bedoeld die een keppel dragen of anderszins door hun kleding als Jood herkenbaar zijn.
- Uitlatingen die anti-Israël zijn, hoe virulent ook, worden niet opgenomen. Beschuldigingen dat Israël mensenrechten schendt, de Palestijnen onderdrukt of oorlogsmisdaden pleegt, beschouwen wij als politieke uitingen. De grens wordt overschreden wanneer een directe verwijzing wordt gedaan naar het nazisme. Concreet: de uitlating 'Netanyahu moordenaar' wordt niet opgenomen, 'Adolf Netanyahu' wel. Op het moment dat het gehele Joodse volk verantwoordelijk wordt gehouden voor wat andere Joden of voor wat Israël doet, beschouwen wij echter wel als

antisemitisme. CIDI hanteert de – enigszins gewijzigde – door Peter Pulzer (Oxford University) onderstaande ontworpen toets.

Wanneer één of meerdere van onderstaande vragen met ja beantwoord worden, dan komt de persoon die de uitlating heeft gedaan in de gevarenzone en wordt de scheidslijn tussen anti-Israël gedrag en antisemitisme al snel overschreden.

Heeft de betrokken persoon die de uitlating deed:

- Niet alleen specifieke individuen of organisaties in Israël bekritiseerd, maar ook anonieme collectieven, zoals de Joodse lobby, de Joodse gemeenschap of de Joodse stem?
- De economische positie van Joden, betrokkenheid van Joden bij media of één van de andere zogenaamde Joodse eigenschappen benadrukt of overdreven?
- De Israelische regering vergeleken met nazisme en het optreden van het Israelische leger met de SS, Holocaust of genocide?
- Om boycots en sancties gevraagd die alleen tegen Israël gericht zijn, terwijl hij dat nog nooit heeft gedaan bij andere ernstige zaken in deze wereld?

Als het om beeldmateriaal gaat, dan luidt de aanvullende vraag:

Heeft de kunstenaar/tv-maker:

- De davidster gebruikt om Israël's militaire apparaat te identificeren?
- Met een keppeltje Israelische politici aangeduid?
- Swastika's gebruikt om de Israeli's of zionisten te identificeren?
- Israeli's of zionisten geportretteerd op een voor Joden karikaturale wijze?

Bij het analyseren van de e-mails is dit als volgt vertaald:

Joden/Israeli's/Israël worden omschreven als nazi's/met nazi-terminologie/symbolen

Joden/Israeli's enz zijn duivels/de bron van alle/allerlei kwaad/het kwaad zelf

Joden/Israeli's enz zijn uit op geld/rijk enz.: clichés over Joden en geld

E-mailer zegt nu wel allerlei lelijks over Joden/Israeli's enz, maar zijn ouders/familie hebben Joden geholpen, resp. zelf veel geleden, resp. e-mailer was altijd een vriend van Joden/Israeli's enz

Wat Joden/Israeli's enz doen is vergelijkbaar met/erger dan de Holocaust

Joden/Israeli's enz hadden allemaal dood moeten/ zijn volkomen terecht vermoord / moeten alsnog allemaal dood / eigen schuld

Joden/Israeli's enz. moeten beter zijn dan anderen (maar zijn slechter) / hadden iets geleerd moeten hebben / hebben niets geleerd of juist slechts geleerd vanwege vervolging algemeen/Holocaust

Joden/Israeli's enz streven naar wereldheerschappij / hebben de wereld/VS/Europa/media enz. in hun macht

BIJLAGE II: De incidenten in cijfers en tabellen

Tabel 1: Aantal incidenten naar soort, per invloedssfeer⁹¹⁰

'Real Life' uitingen	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Geweld	2	4	4	1	4	3
Bedreiging	3	6	1	3	2	1
Vernieling Joodse doelen	0	6	2	3	1	2
Bekladding Joodse doelen	2	3	5	6	3	4
Overige Vernielingen/Bekladdingen	7	16	10	13	10	4
Schelden	17	20	9	28	14	21
Telefoon	2	6	3	1	1	3
Totaal	33	61	34	55	35	38

Schriftelijke uitingen	2008	2009	2010	2011	2012	2013
'Brief fax flyer sticker	8	10	7	4	3	3
E-mails, tweets	30	50	47	18	41	57
Totaal	38	60	54	22	44	60

Omgeving	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Buren/buurt	3	9	10	11	8	8
School	8	9	7	5 ¹¹	5	11
Werk	5	1	6	8	3	8
Totaal	16	19	23	24	16	27

Maatschappelijk domein	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sport/overige koren	6	8	3	5	13	6
Media	7	7	7	3	4	9
Demo's	0	7	0	0	1	1
Extreemrechts	5					3
Boeken ed.	2	2	3	5	1	3
Muziek	0	0	0	0	0	0
Totaal	20	24	13	12	19	22

⁹ Niet bij enige invloedssfeer geteld: Overig, 1 incident 2008, 3 in 2009¹⁰ Niet opgenomen in 2009, 2010 en 2011: gegevens Poldis en LBA¹¹ In feite 6; 1 serieuze bedreiging op een school geteld bij 'bedreigingen'

Tabel 2: Alle incidenten naar type

Column1	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Geweld	2	4	<u>4[1]</u>	1	4	3
Bedreiging	3	6	1	3	2	1
Vernieling synagoge, begraafplaats, monument	0	6	2	3	1	2
Bekladding synagoge, begraafplaats, monument	2	3	5	6	3	4
Overige vernielingen/bekladdingen	7	16	10	13	10	4
Schelden	17	20	9	28	14	21
Telefoon	2	6	3	1	1	3
Brieven, faxen, pamfletten, stickers	8	10	7	4	3	3
E-mails, tweets	30	50	47	18	41	57
Buren/buurt	3	9	10	11	8	8
School	8	9	7	<u>5[2]</u>	5	11
Werk	5	1	6	8	3	8
Sport	6	8	3	5	13	6
Media	7	7	7	3	4	9
Demonstraties	0	7	0	0	1	1
<u>Extreemrechts - Hitlergroet, nazisymbolen[3]</u>	5					3
Boeken, Toneel, Films, Exposities	2	2	3	5	1	3
Muziek	0	0	0	0	0	0
Overig	1	3	0	-	0	0
TOTAAL	108	167	124	113	114	147